

༄༅། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་སྐོར་
དོ་སློད་བཞུགས་སོ།།

བོད་རྒྱ་ཤན་སྦྱར།

《圣经》 导读

藏汉对照读物

བོད་ཡིག་དང་རྒྱ་ཡིག་གི་ས་བཅད་དང་དུམ་མཚམས་གཉིས་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་དེ་ཐུན་
མོང་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཡིག་རིགས་གཉིས་པན་ཚུན་ཐད་བསྐྱར་
མིན་སྟབས་སྐབས་རེ་ནང་དོན་ཐད་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད།

藏文及汉文文本的章节和段落相互对应，以便参照起来共同学习，但两种文本并非严格意义上的对译，因而间或在意义上有细微差别。

དཀར་ཆག

目录

ལེའུ་དང་བོ།

第一章 圣经简介

ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་

གྲིང་པའི་སྲོལ་འགྲོ།

第一节：

ས་བཅད་དང་བོ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་ཟེར་བ་དེ་གང་ཡིན་པའི་སྐོར། 7

《圣经》是一本什么样的书？7

- (1) གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པའི་བོད་པ་རྣམས་དང་
འཇམ་གྲིང་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་ཚོས་ཚོགས། 7

(1) 藏族基督徒与普世教会7

- (2) དམ་པའི་གསུང་རབ་ནི་ཡེ་ཤེ་དཀོན་མཆོག་གིས་
ང་ཚོ་ལ་གནང་བའི་འཕྲིན་ཡིག་ཡིན་པའི་སྐོར། 8

(2) 《圣经》是上帝赐予我们的福音8

- (3) དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་སྐོར། 10

(3) 《圣经》有权柄10

ས་བཅད་གཉིས་པ།

第二节：

དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ། 12

《圣经》从何而来？12

- (1) དམ་པའི་གསུང་རབ་བྲིས་པའི་དུས་ཀྱི་སྐོར། 12
- (2) དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་འབྲི་མཁན་རྣམས། 12
- (3) དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ལ་
བསྐྱུར་བའི་སྐོར། 13

- (1) 《圣经》是什么时候写的？12
- (2) 《圣经》的作者是谁？12
- (3) 《圣经》如何译成藏语？13

ས་བཅད་གསུམ་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་སྒྱིར་བཤད་པ།..... 15

(1) དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཙོ་བོ་གཉིས། 15

(2) དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་སྐོར།..... 16

第三节：
《圣经》概览.....15

(1) 《圣经》的两大
部分.....15

(2) 圣经各卷名称.....16

ཡེ་ལུ་གཉིས་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་ནང་གི་སྒྲུང་།

第二章：
《圣经》故事

ས་བཅད་དང་པོ།

ཞལ་ཆད་རྣེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས། 29

ས་བཅད་གཉིས་པ།

ཞལ་ཆད་གསར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མདོར་བསྡུས།..... 36

第一节：
《旧约》故事.....29

第二节：
《新约》故事.....36

ཡེ་ལུ་གསུམ་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྐོར་མདོར་བསྡུས།

第三章：
《圣经》的时代
背景

ས་བཅད་དང་པོ།

ཞལ་ཆད་རྣེད་པའི་སྐོར། 43

ས་བཅད་གཉིས་པ།

ཞལ་ཆད་གསར་པའི་སྐོར། 46

第一节：
《旧约》
的时代背景.....43

第二节：
《新约》
的时代背景.....46

ལེའུ་བཞི་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་དང་ཡི་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སློབ་ལམ།

ས་བཅད་དང་པོ།

གཙོ་བོ་ཡི་བྱུང་རྗེས་འབྲངས་མཁན་དུ་འགྱུར་བའི་སློབ། 49

ས་བཅད་གཉིས་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོན་ཚོག་གི་དགོངས་པ། 54

ས་བཅད་གསུམ་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་སློབ་སློབ་བྱེད་ཚུལ། 57

第四章：

《圣经》与基督徒的生活

第一节：

成为耶稣的信徒49

第二节：

《圣经》与上帝的意志54

第三节：

如何研读圣经？57

ལེའུ་ལྔ་པ།

ཨི་ཤེ་ཡ་རྒྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་བབ།

ས་བཅད་དང་པོ།

ས་བགྱ 61

བོད་དང་ཡི་སི་ར་ཨེལ། 62

མི་སུའོ་པི་ཏ་མེ་ཡ་ཡང་ན་ཚུ་བོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡུལ། 63

ས་དབུས་རྒྱ་མཚོའི་ཤར་ཕྱོགས། 64

ཨི་རེབ་དང་སི་རྒྱ་བྱེ་ཐང། 65

ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ཨང་1 66

ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ཨང་2 67

第五章：

《圣经》地理背景

第一节：

地图61

西藏与以色列62

美索不达米亚63

东地中海地区64

埃及和西奈沙漠65

以色列图166

以色列图267

ས་བཅད་གཉིས་པ།		第二节：	
གནམ་གཤིས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྐོར།.....	69	以色列的气候与	
		动物。.....	69
ས་བཅད་གསུམ་པ།		第三节：	
ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་གྱི་བར་རྒྱམས།	70	以色列图片.....	70
ཀ་ཐར་ན་རུམ།.....	70	迦百农.....	70
ཡེ་རུ་གོ་ལམ།.....	71	耶利哥的道路.....	71
ཡོ་ར་དན་གཙང་པོ།.....	72	约旦河.....	72
ཡེ་རུ་ག་ལེམ།.....	73	耶路撒冷.....	73
ཡོ་ར་དན་གཙང་པོ་དང་ག་ལིལ་མཚོ།.....	74	约旦河与加利利海...74	
ཡི་སི་ར་ཨེལ་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས།.....	75	以色列的荒漠地区...75	
ག་ལིལ་མཚོ།.....	76	加利利海.....	76
རུ་ར་ཁུང་ཞིག།.....	77	一座墓穴.....	77
འཚོ་མཚོ་སྐྱ་རེངས།.....	78	死海晨曦.....	78

ལེའུ་དང་བོ།

ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དམ་པའི་གསུང་

རབ་སྐྱེང་བའི་སྒྲོན་འགོ།

ས་བཅད་དང་བོ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་ཟེར་བ་དེ་གང་ཡིན་པའི་སྐོར།

(1) གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པའི་བོད་པ་རྣམས་དང་འཛམ་གླིང་
ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཚོགས།

1. དཔེ་དེབ་འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ཁི་རིའི་སི་ཕོ་ལ་དད་པ་
ཡོད་པའི་བོད་པ་རྣམས་ལ་སུལ་བ་ཡིན། དེར་སྐབས་སུ་དབུས་
གཙང་མདོ་ཁམས་ལ་ཡེ་ཤུ་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་གྲངས་མང་དུ་འགོ་བ་
མ་ཟད། གྲུང་གོ་དང་། བལ་ལུལ་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་
བོད་རིགས་ཡེ་ཤུ་པ་ཡང་ཡོད། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་གྲུང་གཙོ་
བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ས་ཡ་མང་བོ་ཡོད། རྒྱ་རྒྱལ་ལ་དེ་
ལས་ས་ཡ་མང་བ་ཡོད། འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་ཡེ་ཤུ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་ཤེས་ཏེ་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པའི་
བོད་རིགས་ཀྱི་ཚེད་དུ་གསོལ་སྒྲོན་འདེབས་བཞིན་ཡོད།

第一章：

《圣经》简介

第一节：

《圣经》是一本什么样的书？

(1) 藏族基督徒与普世教会

1. 你现在拿在手里的这本书是专为藏族基督徒而写。在卫藏、安多和康区，藏族基督徒的数目在不断增长，此外中国内地、尼泊尔和印度也有藏族基督徒。在中国有上千万人信仰基督教，其它国家的基督徒数目更多。世界各地的基督徒都关心西藏的教会，他们日日夜夜为西藏的信众祈祷。

2. གཙོ་བོ་ཡི་ཤུའི་དད་ལྷན་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དུ་ཡོད་ཅུང་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལྷོ་ག་གི་ཡོད། གང་ལགས་ཟེར་ན། དམ་པའི་གསུང་རབ་ནི་རྩོམ་འི་དད་པའི་མྱེང་གཞི་དང་ལྟ་བུ་བས་སོ། གལ་ཏེ་ཕྱིད་རང་ལྷ་སར་མེད་ས་ནས་ཕོ་བྲང་བོ་ཏེ་ལ་མཛལ་ན་ཕོ་བྲང་གི་མྱེང་གཞིའི་རྩོ་གཟིགས་རྒྱ་རེད། རྩོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་བརྒྱུད་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་དང་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་གཉིས་འདེགས་པ་ལྟར། དམ་པའི་གསུང་རབ་ནི་དུས་རབས་སུམ་ཅུའི་རིང་དཀོན་མཆོག་ལ་དད་མཁན་རྣམས་ལ་དད་པའི་མྱེང་གཞི་བྱས་དང་། དམ་པའི་གསུང་རབ་ནི་མིའི་རིགས་ཀུན་ལ་སྤུལ་བའི་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་ཡིན་ལ། རྒྱ་བོད་དང་། རྒྱུ་ས་པ། ལུང་མེད། ལྷ་སྤུ་མ་ཟེང། ལྷ་གའོ་དང་སྐྱོ་པོ། ཞིང་པ་དང་འབྲོག་པ། ཆང་ས་བརྒྱུད་ཡོད་མེད་བཅས་ལ་ཡང་སྤུལ་བ་ཡིན།

(2) དམ་པའི་གསུང་རབ་ནི་ཡུ་ཟེ་དཀོན་མཆོག་གིས་རྩོམ་ལ་གནང་བའི་འཕྲིན་ཡིག་ཡིན་པའི་སྐོར།

3. དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མདོ་དང་པོར་༼འགོད་པ་ཟེར་བའི་མདོ༽ འཛིན་ཏེན་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་རྒྱལ་བཀོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་དཀོན་མཆོག་གིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནས་འཛམ་གླིང་བཀོད་པ་དང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཕ་མ་དང་པོ་བཅོས་གནང་སྟེ། ཐོག་མའི་མི་དེ་ཚོ་གཉིས་ལ་དཀོན་མཆོག་གིས་སྤྱད་དགོས་པའི་

2. 无论身处何方，信仰基督的人都要阅读《圣经》，因为《圣经》是一切信仰的基础。如果你去拉萨参观布达拉宫，可以看到山脚下整齐的石块地基，这些石头从七世纪起就支撑着白宫与红宫。同样的，《圣经》三千年来支撑着所有信仰上帝的信徒。《圣经》是上帝为所有人预备的福音，一个人的民族、性别、年龄、经济状况、职业以及结婚与否都无关紧要。

(2) 《圣经》是上帝赐予我们的福音

3. 《圣经》的第一卷（《创世纪》）记载了世界的起源与人类的诞生。根据《创世纪》，上帝从虚无中创造了世界，然后创造了人类的始祖亚当和夏娃。上帝给他

བཀའ་བྲིམས་གི་གནད་། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོས་རྐང་བཅུ་གསུམ་
 བས་བཀའ་བྲིམས་དེ་ལ་མ་ཉན་པས་སྤྲིག་ཅན་དུ་གྱུར་བ་དང་།
 མཐའ་མར་དེ་ཚོ་གཉིས་ཤིའོ། འོན་དམ་དུ་ང་ཚོ་ཚང་མ་དགོན་
 མཚོག་གི་བཀའ་བྲིམས་ལ་མི་ཉན་པའི་སྤྲིག་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱེད་
 དེ་ང་ཚོའི་དང་ཐོག་མའི་པ་མའི་སྐོར་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེང་སྐབས་
 གྱི་མི་རེ་རའི་སྐོར་ཡང་ཡིན། ང་ཚོས་ཡུ་མེ་དགོན་མཚོག་གི་
 བཀའ་བྲིམས་ལ་མ་ཉན་པས་འཛིན་ཏེ་ཁམས་སུ་འཆི་བ་ཡོད།
 འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་འཆི་བ་བཅོམ་ནས་ང་ཚོས་ཁོང་ལ་དད་བ་
 བྱས་པའི་སྐོར་ནས་ཐར་བ་འཐོབ་སྲིད། སྐྱེ་བའི་ཉ་ནན་གྱི་
 མདོ་ལས་ཁྱེད་ཚོས་ཡེ་ཤུ་ནི་སྐབས་མགོན་མུ་གི་ཟེར་མཁའ་དེ་
 དང་དགོན་མཚོག་གི་སྲས་དེ་ཡིན་པར་དད་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་
 འདི་ཚོ་བྲིས་ཡོད་ཅེས་གསུངས།¹ འཆི་བ་ལས་བཅོམ་ནས་དཔག་
 ཏུ་མེད་པའི་ཚེ་སྤྲིག་འཚོ་ལ་མཁའ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དམ་པའི་གསུང་
 རབ་གྲོག་གོ།

他们宣布了一条诫命，但他们却有意违反，成了罪人，死亡也就随之而来。这个故事不单单是讲我们的始祖，也是针对我们每一个人，因为我们都是不遵守上帝诫命的罪人，死亡就是对不遵守诫命的惩罚。然而，主耶稣战胜了死亡，凭着对他的信心我们有了得救的盼望。《约翰福音》里写道：“但记这些事，要叫你们信耶稣是基督，是上帝的儿子，并且叫你们信了他，就可以因他的名得生命。”¹任何想要战胜死亡，在基督里得到永生的人都要阅读《圣经》。

4. དམ་པའི་གསུང་རབ་བསྐྱེད་ནས་ང་ཚོས་དབང་ཀུན་
 དང་ལྡན་པའི་དགོན་མཚོག་གི་སྤྲུགས་མཉེས་པའི་སྦྱོང་ཚུལ་རྟོགས་
 ཏེ་ཁོང་དང་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་ཐོབ་ནས་ང་ཚོར་ཞི་བདེ་བྱུང་།²
 ང་ཚོས་དགོན་མཚོག་ལ་ཡིད་རྟོན་ནས་གསོལ་སྦྱོན་འདེབས།³

4. 《圣经》教导我们如何生活，以使全能的上帝喜悦，我们因此与他葆有正确的关系，在他里面获得平安²，向他祈祷时我们就能满怀信心，如主

1 ཡོ་ཉ་ནན་ལེའུ་20ཨང་31ལ་གཟིགས།
 2 ཡོ་ཉ་ནན་ལེའུ་16ཨང་33
 3 ཡོ་ཉ་ནན་15ཨང་7

1 约翰福音20: 31
 2 约翰福音16: 33

གཙོ་བོ་ཡི་བྱས་ལུ་གཡིས་བྱིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ནང་
 དགོན་མཚོག་གི་བཀའ་ཐོས་ནས་སྐྱེད་བ་རྣམས་པདེ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་གསུངས།⁴ དམ་པའི་གསུང་རབ་བཟུགས་པ་
 དང་ཁོང་ལ་སློབ་ལམ་འདེབས་པ་དེ་གཉིས་ནི་ཡུ་ཟེ་དགོན་མཚོག་
 དང་བཀའ་མོལ་ལུ་བ་ལྟར་ཡིན། གསུང་རབ་སྐོག་སྐབས་ཡུ་ཟེ་
 དགོན་མཚོག་གིས་ང་ཚོར་གསུང་བ་དང་། ང་ཚོས་སློབ་ལམ་
 འདེབས་སྐབས་ང་ཚོས་ཁོང་ལ་བཀའ་མོལ་ལུ་བཞིན་ཡོད།
 དེ་ལྟར་བྱས་ན་ང་ཚོས་ཁོང་གི་སློབ་ལ་རེ་མང་རྟོགས་ནས་ང་ཚོའི་
 རྒྱ་ཁུ་དང་། བར་མི་གྲོགས་པོ་སོགས་ལ་ཁོང་ཅི་འདྲའི་སྐྱ་བ་མེད་
 པ་ཡིན་པ་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ།

(3) དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་སློབ་པ།

5. དམ་པའི་གསུང་རབ་ཡུ་ཟེ་དགོན་མཚོག་རང་ཉིད་ནས་
 འབྱུང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དབང་ཆ་ཡོད། དེར་ང་ཚོས་ཡིད་རྟོན་
 བས་དད་པ་བྱེད། དཀའ་རྙོག་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ལ་ལས་ནང་
 མི་ཡང་བྲོགས་པོ་རྣམས་ལས་བསྐབ་བྱ་འཚོལ་བ་དང་།
 ལ་ལ་གྲུ་བ་སྐར་རྩིས་པ་སོགས་ཀྱི་སར་འགོ་བ་དང་།
 ལ་ལས་མོ་རྩིས་བྱེད། འོན་ཀྱང་དགོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་
 རྟོགས་པའི་བྱིར་ལེ་བྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་ལམ་བཟུབ་སྟེ་དམ་པའི་
 གསུང་རབ་སྐོག་གང་ལགས་ཟེར་ན། དམ་པའི་གསུང་རབ་

耶稣在³《路加福音》
 中所说：“（却还不
 如）听上帝之道而遵
 守的人有福。”⁴ 阅
 读《圣经》和祈祷如
 同与上帝谈话：当我
 们阅读《圣经》时，
 上帝对我们说话；当
 我们祈祷时，我们对
 上帝说话。如果我们
 对他了解得多一点，
 我们就能对自己的孩
 子、家人和朋友讲述
 他是多么美好。

(3) 《圣经》有权柄

5. 《圣经》有权柄，这
 是因为它直接来自上
 帝，我们可以完完全
 全相信它所记载的。
 一旦有了困难或是遇
 到麻烦，一些人会向
 亲友求助，另一些人
 则去和尚、喇嘛或是
 星象师那里请教，还
 有人会去算命。但对
 基督徒而言，只有通
 过虔心阅读《圣经》

3 约翰福音15: 7

4 路加福音11: 28

4 ལུ་ག་11 ཨང་28

བོ་སྐྱོན་མེད་པའི་ལམ་སྟོན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། དམ་པའི་གསུང་
 རབ་གྱི་གསུང་མགུར་གྱི་མདོ་ལེའུ་119 ཡང་105 ལས།
 །ཁྱེད་གྱི་བཀའ་དེ་ང་ཡི་སྣེ་ལཁྱེད་མར་མེ་ཉེ།
 །ང་ལ་ལམ་སྟོན་མཁམ་ཡང་འོད་ཟེར་དེ་རང་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས།

才能理解上帝的意旨，因为《圣经》是指导我们正确行事的唯一向导。《诗篇》第119章105节写道：

“你的话是我脚前的灯，
 是我路上的光。”

6. རེའུ་མིག་དང་པོ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་སྐྱོར་བདེན་པ་བཞི།
1) དམ་པའི་གསུང་རབ་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་ཡིན་པས་བདེན་པ་ཡིན།
2) དམ་པའི་གསུང་རབ་ནི་ང་ཚོའི་དད་པའི་ཕྱང་གཞི་ཡིན།
3) དམ་པའི་གསུང་རབ་བཏུགས་ནས་དཀོན་མཆོག་གི་སྤྲུགས་མཉེས་པའི་སྨྱོད་ཚུལ་རྟོགས།
4) དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་དབུག་ཏུ་མེད་པའི་ཚོ་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་བཀོད་པ་ཡིན།

6.表一

关于《圣经》的四真谛
1) 《圣经》是上帝的话语，因此真实可信。
2) 《圣经》是我们信仰的基础。
3) 阅读《圣经》教会我们如何使上帝喜悦。
4) 《圣经》里写明了永生之路。

ས་བཅད་གཉིས་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ།

(1) དམ་པའི་གསུང་རབ་བྲིས་པའི་དུས་ཀྱི་སྐོར།

7. དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཞལ་ཆད་རྙིང་པ་དང་ཞལ་ཆད་གསར་པ་ཟེར་བའི་ཆ་ཤས་གཙོ་བོ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཚོ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་པའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་མང་པོའི་ནང་བྲིས་ཡོད་པ་ཞེས་ཡིན། ཞལ་ཆད་རྙིང་པ་ནི་ལོ་རྒྱུ་2,500-3,000 སྔོན་དུ་བྲིས་པ་དང་། ཞལ་ཆད་གསར་པ་དུས་རབས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བྲིས། དེ་ནི་རྒྱ་དང་ཞོ་འི་ཉམ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡིན།

(2) དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་འབྲི་མཁན་རྣམས།

8. དམ་པའི་གསུང་རབ་འབྲི་མཁན་དེ་དེའི་མཚན་མི་ཤེས་ཀྱང་། ཡ་མེད་དཀོན་མཆོག་གིས་ལུང་སྟོན་པ་ཟེར་མཁན་རྣམས་ལ་གསུངས་གནང་བ་དེ་དང་ཚོས་དེས་གཏན་གྱིས་ཤེས། ལུང་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གིས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ཅོད་ཀྱིས། ལུང་སྟོན་པའི་ནང་ནས་མོ་ཤེ་དང་། ཨེ་ལི་ཡ། ལཱ་ལཱ། ཨེ་ལ་ཡ། སོགས་སྐད་གསལ་ཤིང་ཉུ་ཆེ། ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེ་ལི་ས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་བཀོད་པའི་སྐོར་དང་། དཀོན་མཆོག་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་བདམས་པའི་མི་རིགས་

第二节：

《圣经》从何而来？

(1) 《圣经》是什么时候写的？

7. 《圣经》分为《旧约》与《新约》两部分，在西藏出现文字记述历史很久以前这两部分就已成书了。《旧约》大约写于2,500-3,000年以前，而《新约》的写作时间为公元1世纪，相当于中国的东汉。

(2) 《圣经》的作者是誰？

8. 虽然我们对写下《圣经》各卷的作者情况还不完全清楚，但我们却能确知上帝要通过先知来传达神意。在《旧约》中，先知原原本本记载下上帝的话，其中最著名的有摩西、以利亚、撒母耳和以赛亚等。先知摩西记载了神创世界、上帝定犹太人为选民以及犹太

ཡ་རྩ་དུ་པ་ཡི་བྱུང་རྒྱལ་དང་དེ་ཚོའི་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བྱིས།
 ལུང་སྟོན་པ་གྲ་སུ་ཨེ་ལ་གྱིས་ཡ་རྩ་དུ་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུ་བྱིས།⁵
 ལུང་སྟོན་པ་ཨེ་ལི་ཡུ་ཡིས་མི་རྣམས་ལ་འདྲ་སྐྱེ་དོར་ནས་དཀོན་
 མཚོག་ཁོ་ནར་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་དགོས་པ་ཁྲུབ་བསྐྱབས་མཛད།
 སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་དུས་རབས་བརྒྱད་པར་དཀོན་མཚོག་གིས་ལུང་
 སྟོན་པ་ཡེ་ཤ་ཡུ་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་འབྲོན་པའི་སྐོར་གསུངས།
 བཅོན་འཇུག་མཁའ་གྱིས་ཡ་རྩ་དུ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཡེ་རུ་ཤ་ལེམ་
 གཏོར་བཤེག་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་ལུང་སྟོན་པ་ཨེ་ལ་ར་དང་
 རྟེ་ཉེས་ཡུ་གཉིས་ཀྱིས་ཡ་རྩ་དུ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱར་གསོ་བྱེད་པའི་
 རོགས་པ་གནང་། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་ཉེ་གནས་རྣམས་དང་།
 ཡང་ན་དེ་ཚོའི་སློབ་མ་ཚོས་ཞལ་ཆད་གསར་པའི་མདོ་རྣམས་བྱིས།
 དཀོན་མཚོག་གིས་ལུང་སྟོན་པ་དང་སྐྱེ་ཚབ་དེ་ཚོར་གང་གིས་
 དགོས་པ་གསུངས་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཞལ་ཆད་གསར་རྙིང་གཉིས་
 བདེན་པ་ཡིན་པ་ང་ཚོས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཤེས།

人的早期历史。先知撒母耳记载了以色列诸王的历史。先知以利亚宣告人们必须弃绝偶像崇拜，只单单敬拜上帝。公元前8世纪，上帝向先知以赛亚宣示了主耶稣的到来。先知以斯拉和尼希米帮助犹太人重建家园，修复了原先被侵略者毁坏的首都耶路撒冷。《新约》是由那些同主耶稣生前相处过的人或者他们的学生所作。上帝告诉这些先知和使徒要写下的内容，他们就原原本本按上帝的话去写，因此我们确信他们在《旧约》和《新约》里写下的一切真实可信。

(3) དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ལ་བསྐྱར་བའི་སྐོར།

(3) 《圣经》如何译成藏语？

9. ཞལ་ཆད་རྙིང་པ་ནི་ཨེ་ལ་རི་ཟེར་བའི་ཡ་རྩ་དུ་པའི་གནའ་
 རབས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཏུ་བྱིས། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་རིའི་སི་བོ་ཡི་དུས་
 རྒྱབས་སུ་ཡ་རྩ་དུ་པ་རྣམས་རང་གི་གནའ་རབས་ཀྱི་པལ་སྐད་

9. 《旧约》绝大部分是用希伯来语——犹太人的古典语言写成。和藏语不同，希伯来语从右向左书写。在

5 ཡི་སི་ར་ཨེ་ལ་ལུང་པ་ནི་རྒྱ་སྐད་དུ་དབྱི་སི་ལེ་ཡང་ཟེར་བ་དང་།

ཡ་རྩ་དུ་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་སྐད་དུ་དབྱི་སི་ལེའི་བ་ཡང་ན་ཡུ་ཐའི་ཡང་ཟེར།

བདུགས་པས་ཨ་རམ་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱང་གྱི་རྩི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་
 ཡི་གེ་གྲིས། དེའི་སྲིད་ཡུ་རྩུ་དུ་པའི་གཞོན་ལུ་ལྷ་མས་གྱིས་རང་གི་
 གནའ་རབས་གྱི་སྐད་ཡིག་ཚོས་སྐད་ལྟར་སྲོལ་གྲུར་སྲོལ་སྲོལ་བྱས་
 དགོས། དུས་རབས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་གྱི་རྩི་རྒྱལ་དེ་གྱི་སྲིད་
 ཡིག་ཞིག་ཡིག་པས་ཞལ་ཚད་གསར་པ་གྱི་རྩི་གི་ཡི་གེ་ལ་
 གྲིས་པ་དང་། གྱི་རྩི་རྒྱལ་ཡིག་བས་ཞལ་ཚད་གསར་ལྟེང་
 དེ་གཉིས་བོད་ཡིག་ཅམ་དུ་མ་ཟད་སྐད་ཡིག་ཅམ་མང་བོར་
 བསྐྱར་བ་ཡིད།

主耶稣基督的时代，
 犹太人已经忘记了自己
 古老的语言，他们在日常
 生活中使用阿拉米语，而
 书写则用希腊语。犹太
 人的年青人在学校里，需
 要把希伯来语作为一门古
 典语言来攻读。公元1世
 纪，希腊语是当时的国际
 通用语，所以《新约》用
 希腊语写成。此后希腊语
 《新约》被翻译成了许多
 语言，其中就包括藏语。

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ

བོད་ཡིག་དང་མི་འདྲ་སྟེ་ཨིབ་རི་ཡིག་གཡས་སྐྱོགས་ནས་གཡོན་
 སྐྱོགས་སུ་བྲིས་འདུག།

希伯来语和藏语不同，
 希伯来语从右向左书
 写。

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ υἱοῦ Ἀβραάμ.

བོད་ཡིག་དང་འདྲ་སྟེ་གྱི་རྩི་རྒྱལ་གཡོན་སྐྱོགས་ནས་གཡས་སྐྱོགས་
 སུ་བྲིས་འདུག།

希腊语同藏语一样，希
 腊语从左向右书写。

10. དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཞལ་ཚད་གསར་པ་སྤྱི་ལོ་
 1885 ལོར་ལ་དུགས་སུ་བོད་ཡིག་ཏུ་བེངས་དང་ལོར་
 བསྐྱར་བ་དང་། སྤྱི་ལོ་1903 ལོར་རྒྱ་གར་ལ་བེངས་གཉིས་པར་
 བསྐྱར་ནས་1933 ལོར་ཡུང་གོ་རྒྱལ་ལ་ཡང་བསྐྱར་བར་
 བཏབ། 1948 ལོར་བོད་ཡིག་གི་གསུང་རབ་ཚའང་རྒྱ་གར་དུ་
 དཔེ་རྒྱན་བྱས། ཡེ་ཤུ་བ་ཨེ་ལི་ཡུ་ཚེ་ལྷན་སྐྱེན་ཚོགས་ཀྱིས་
 1970 ལོར་ཞལ་ཚད་གསར་པ་དེ་རྩོམ་སྤྲིན་གནང་ནས་པར་
 དུ་རྒྱན། དེང་སྐབས་སློབ་པ་བའི་པར་གཞི་གསར་པ་བོད་
 ཡིག་ཏུ་སྐྱར་བཞིན་ཡོད།

10. 1885年《新约》
 在拉达克第一次被译
 成藏语。1903年《新
 约》有了第二种藏文
 译本，并于1933年
 在上海重印。1948年
 全本藏文《圣经》在
 印度出版发行。1970
 年一位名叫埃利亚·
 次旦平措的藏族基督
 徒出版了《新约》全
 书。目前，人们正在
 把《圣经》一些容易
 阅读的新版译成藏
 语。

ས་བཅད་གསུམ་པ། དམ་པའི་གསུང་རབ་སྒྲིབ་བཤད་པ།

第三节： 《圣经》概览

(1) དམ་པའི་གསུང་རབ་གྱི་ཆ་ཤས་གཙོ་བོ་གཉིས།

(1) 《圣经》的两大
部分

11. གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཆ་ཤས་གཙོ་བོ་གསར་རྙིང་གཉིས་ཡོད། ཞལ་ཆད་རྙིང་པར་མདོ་སྲུམ་ཚུ་སོ་དགུ་ཡོད་པ་དང་ཞལ་ཆད་གསར་པ་ལ་མདོ་ཉིས་ལྷུ་ཚུ་བདུན་ཡོད། དམ་པའི་གསུང་རབ་ཆ་ཚང་ལ་མདོ་དྲུག་བཅུ་རེ་དྲུག་ཡོད། མདོ་རེར་ལེའུ་ཡོད་ལ་ལེའུ་རེ་རེར་ཨང་གྲངས་གྲུང་ཡོད། གསུང་རབ་གྱི་ནང་ནས་ལེའུ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཡོད་པའི་གསུང་མགྲུར་ཟེར་བའི་མདོ་དེ་རིང་ཤོས་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་གི་ལེའུ་རིང་ཤོས་ལ་ཨང་གྲངས་བརྒྱ་དང་བདུན་བཅུ་དོན་དྲུག་ཡོད། གསུང་རབ་གྱི་ཨང་གྲངས་འཚོལ་བར་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་མདོ་དེ་ནས་ལེའུ། དེ་ནས་ཨང་གྲངས་འཚོལ་རྒྱ། དཔེར་ན་ཡོ་ཏྱ་ནས་ལེའུ་གསུམ་པ་ཨང་བཅུ་དྲུག་འཚོལ་བར་ཞལ་ཆད་གསར་པ་ལ་གཟིགས་ནས་ཡོ་ཏྱ་ནས་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་གི་མདོ་རྙིང་ནས་ལེའུ་གསུམ་པར་གཟིགས་པ་དང་། ཨང་བཅུ་དྲུག་པར་འཚོལ། དེ་ལྟར་བྲིས་ན་གསུང་རབ་གྱི་ཨང་གྲངས་གང་རུང་ཞིག་རྙིང་ཐུབ།

11. 《圣经》可分为两个主要部分：《旧约》与《新约》。
《旧约》分39卷，《新约》有27卷，因此全本《圣经》一共有66卷。每卷下分章、节，《圣经》中最长的经卷为《诗篇》，有150章，而《诗篇》中最长的一章包括176节。查找经文有三个步骤：先找到卷，再去查章，最后按节查找需要的经文。例如查《约翰福音》3：16这节经文，先要在《新约》中找到《约翰福音》，再按章找到第3章，之后按节找到第16节。以这种方式，你就能在《圣经》中查找到所需经文。

(2) དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མདོ་རྒྱུ་གཉིས་པ།

(2) 圣经各卷名称

དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་རེའུ་མིག་གཉིས་པ།			
ཞལ་ཚད་ རྟོག་པ།	མདོའི་རིགས།	མདོའི་གྲངས།	མདོ་ཡི་བསྟུས་མིང་།
	ཚོས་བྲིམས།	5	1. འགོད་པ། 2. འཕྲིགས་པ། 3. ལེ་མི་ཚུལ་ བྲིམས། 4. གྲངས་ཀ། 5. བཀའ་ལུང་།
	ལོ་རྒྱུས།	12	6. ཡོ་བྲུ་ཨ། 7. བྲིམས་དཔོན། 8. རུད། 9. 1 འག་མུ་ཨེལ། 10. 2 འག་མུ་ཨེལ། 11. 1 རྒྱལ་ རབས། 12. 2 རྒྱལ་ རབས། 13. 1 རྩོན་རབས། 14. 2 རྩོན་རབས། 15. ཨེས་ར། 16. བེ་ཉེམ་ཡཱ། 17. ཨེས་ཐེར།

《圣经》 各卷卷名一览表			
旧约	类型	包含卷数	卷名
	律法书	5	1. 创世记 2. 出埃及记 3. 利未记 4. 民数记 5. 申命记
	历史书	12	6. 约书亚记 7. 士师记 8. 路得记 9. 撒母尔记上 10. 撒母尔记下 11. 列王记上 12. 列王记下 13. 历代志上 14. 历代志下 15. 以斯拉书 16. 尼希米记 17. 以斯帖记

དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་རེའུ་མིག་གཉིས་པ།			
ཞལ་ཆད་ རྟོན་པ།	མདོའི་རིགས།	མདོའི་གྲངས།	མདོ་ཡི་བསྟུས་མིང་།
	ཡུང་སྟོན་པ་ འི་མདོ།	17	23. ཡེ་ཤ་ཡུ། 24. ཡེ་རེ་མ་ཡུ། 25. སྟུག་སྟུ། 26. ཨ་ཟླ་གི་ ཨེལ། 27. ད་ནི་ཨེལ། 28. རྟོ་ཤེ་ཨ། 29. ཡོ་ཨེལ། 30. ཨ་མོ་ས། 31. ཨ་བེད་ཡུ། 32. ཡོ་རྒ། 33. མི་ཀུ། 34. བ་རྟུམ། 35. ཉ་བ་ཀུག། 36. ཟེ་ཕན་ཡུ། 37. ཉམ་ག་ཨེ། 38. ཟ་ཀར་ཡུ། 39. མ་ལ་གི།

《圣经》 各卷卷名一览表			
旧约	类型	包含卷数	卷名
	先知书	17	23. 以赛亚书 24. 耶利米书 25. 耶利米哀歌 26. 以西结书 27. 但以理书 28. 何西阿书 29. 约珥书 30. 阿摩斯书 31. 俄巴底亚书 32. 约拿书 33. 弥迦书 34. 那鸿 35. 哈巴谷书 36. 西番亚书 37. 哈该书 38. 撒加利亚书 39. 玛拉基书

དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་རིའུ་མིག་གསུམ་པ།			
ཞལ་ཚད་ གསར་པ།	མདོའི་རིགས།	མདོའི་གྲངས།	མདོ་ཡི་བསྟུས་མིང།
	འཕྲིན་བཟང་ དང་སྐྱེ་ཚབ་ རྣམས་ཀྱི་ མཛད་པ།	5	40. མད་སྟེ། 41. མར་ཀུ། 42. ལུ་ཀུ། 43. ཡོ་ཉ་ཀུ། 44. སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ ཀྱི་མཛད་པ།
	འཕྲིན་ཡིག	21	45. རོ་མ་པ། 46. ། ཀོ་རིན་ལུ་པ། 47. ། ཀོ་རིན་ལུ་པ། 48. ག་ལད་ལུ་པ། 49. ཨེ་ཤེ་ལུ་པ། 50. སི་ལི་བ་ལི་པ། 51. ཀོ་ལོ་ལུ་པ། 52. ། ཐེ་ས་ལོ་ནི་ གེ་པ། 53. ། ཐེ་ས་ལོ་ནི་ གེ་པ།

《圣经》 各卷卷名一览表			
旧约	类型	包含卷数	卷名
新约	福音书与使徒行传	5	40. 马太福音 41. 马可福音 42. 路加福音 43. 约翰福音 44. 使徒行传
	书信集	21	45. 罗马书 46. 哥林多前书 47. 哥林多后书 48. 加拉太书 49. 以弗所书 50. 腓力比书 51. 哥罗西书 52. 帖撒罗尼迦前书 53. 帖撒罗尼迦后书

དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་རེའུ་མིག་གསུམ་པ།			
ཞལ་ཚད་ གསར་པ།	མདོའི་རིགས།	མདོའི་གྲངས།	མདོ་ཡི་བསྟུས་མིང་།
	འཕྲིན་ཡིག	21	54. ། ཉི་མོ་ཐེལུ 55. ། ཉི་མོ་ཐེལུ 56. ཉི་ཏུ། 57. བེ་ལི་མོ་ན། 58. ཨིབ་རི་པ། 59. ཡ་ཀོ་བ། 60. ། བེ་ཏོ། 61. ། བེ་ཏོ། 62. ། ཡོ་ཏ་ན་ན། 63. ། ཡོ་ཏ་ན་ན། 64. ། ཡོ་ཏ་ན་ན། 65. ཡ་ཏུ་དུ།
	མ་འོངས་ ལུང་བསྟན།	1	66. མ་འོངས་ ལུང་བསྟན།

《圣经》各卷卷名一览表			
旧约	类型	包含卷数	卷名
	书信集	21	54. 提摩太前书 55. 提摩太后书 56. 提多书 57. 斐利门书 58. 希伯来书 59. 雅各书 60. 彼得前书 61. 彼得后书 62. 约翰一书 63. 约翰二书 64. 约翰三书 65. 犹大书
	启示录	1	66. 启示录

12. དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མདོ་རྣམས་རིགས་འདྲ་མིན་ ཡོད། དབེར་ན་ཞལ་ཆད་རྗེས་པའི་མདོ་དང་པོ་འགོད་པ་ནས་ལྷ་ པ་བཀའ་ལུང་བར་གྱི་བསྐྱེས་མིང་ལ་ཚོས་བྲིམས་ཟེར། གང་ ལགས་ཞེན། དེར་དགོན་མཚོག་གིས་ཡ་རུ་དུ་པ་རྣམས་ལ་གནང་ པའི་ཚོས་བྲིམས་བྲིས་ཡོད།

13. ཚོས་བྲིམས་ཀྱི་མདོ་རྣམས། དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མདོ་དང་པོའི་བསྐྱེས་མིང་ལ་འགོད་པ་ དང་། འཕྲུགས་པ། ལེ་མི་རྩལ་བྲིམས། གྲངས་ཀྱི་བཀའ་ ལུང་བཅས་ལྷ་ཡོད། ལྷ་བས་འགའ་ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེ་ཡི་མདོ་ དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྷ་པ་ཡང་ཟེར་བ་ ཡིན། འགོད་པ་ཟེར་བའི་མདོར་འཛིག་རྟེན་བྱུང་རྩལ་དང་། ཉེས་སྲིག་བྱུང་རྩལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བྲིས་ཡོད་པ་མ་ཟེན། ཡ་རུ་དུ་པའི་ མེས་པོ་ཨེ་བར་ཉམ་དང་། ཨི་སག་ ཡ་གོ་བ། ཡོ་སེབ་བཅས་ ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་ཡོད། འཕྲུགས་པ་ཟེར་བའི་མདོ་གཉིས་པ་དེ་ལ་ ཡ་རུ་དུ་པ་གནང་བའི་ཨེ་རེ་བ་ལུལ་ལ་བྲན་གཡོག་རྩུ་རྒྱར་ནས་ དགོན་མཚོག་གིས་ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེ་དེ་ཚོར་བཅེངས་འགྲོལ་ གཏོང་བའི་སྲིང་མངགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བྲིས་ཡོད། ལེ་མི་རྩལ་ བྲིམས་ཟེར་བའི་མདོ་གསུམ་པ་དང་དགོན་མཚོག་གིས་ཡ་རུ་དུ་པ་ རྣམས་ལ་གནང་བའི་ཚོས་བྲིམས་དང་དགོན་མཚོག་ལ་བསྐྱེན་ བཀའ་ལུང་བའི་ཚོག་བྲིས་ཡོད། གྲངས་ཀྱི་ཟེར་བའི་མདོ་བཞི་པར་ ཡ་རུ་དུ་པ་རྣམས་འབྲོག་པ་ལྷ་ར་སི་ལྷ་བྱེ་བྲང་ལ་འབྲུམ་པའི་

12. 《圣经》中有不 同类型的经卷，如 《旧约》中的前五卷 从《创世纪》到《申 命记》合称“律法书”， 因为其中包含了上帝 给犹太人的宗教律 法。

13. 律法书：《圣经》 的前五卷书名分别为 《创世纪》、《出 埃及记》、《利未 记》、《民数记》和 《申命记》。（有时 它们也合称“摩西五 书”。）第一卷书 《创世纪》记载了神 创世界和原罪的来 历，同时也讲述了亚 伯拉罕、以撒、雅各 以及约瑟等犹太人先 祖的历史。第二卷书 《出埃及记》讲述了 犹太人在埃及做奴隶 的悲惨经历以及上帝 如何差派摩西拯救他 们。第三卷书《利未 记》记录了上帝给予 犹太人的宗教律法以 及敬拜上帝的仪式。 第四卷书《民数记》 则讲述了以色列民众 在进入迦南地之前在 西奈沙漠游牧漂泊 的历程。最后一卷书

ལོ་རྒྱུས་ལ་འོད་ཡོད། བཀའ་ལུང་ཟེར་བའི་མདོ་ལྷ་བར་
 དཀོན་མཆོག་གི་ཆོས་ཁྲིམས་ཡང་བསྐྱར་གྲིས་ཡོད་ལ། ལུང་རྫོན་
 བ་མོ་ཤེ་ཡིས་ཡ་རྩ་དུ་བ་རྣམས་ལ་ཀླ་རྣམ་ཟེར་བའི་ཡུལ་ལ་གཞིས་
 ཆགས་མ་བྱས་པའི་རྫོན་དུ་གནང་བའི་བཀའ་སློབ་ཡོད།

14. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མདོ་རྣམས།

མདོ་རྗེས་མ་ནི་ཡོ་ཤུ་ཨ་དང་། ཁྲིམས་དཔོན། རུད། ཤུ་
 ཨེལ་གྱི་མདོ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མདོ་དང་
 གཉིས། རྫོན་རབས་ཀྱི་མདོ་དང་གཉིས། ཨེལ་པ།
 རྟེ་ཉེས་ལ། ཨེལ་ཐེར་བཅས་བརྒྱ་གཉིས་ཡིན། ཡོ་ཤུ་ཨ་ཟེར་
 བའི་མདོ་ནི་ཡ་རྩ་དུ་བ་རྣམས་འགྲོག་པ་ལྟར་ཀླ་རྣམ་ཡུལ་དུ་
 རླེབས་ནས་གཞིས་ཆགས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན། ཁྲིམས་དཔོན་
 ཟེར་བའི་མདོ་ནི་ཡ་རྩ་དུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོ་ཤེ་དཀོན་མཆོག་དོར་
 བས་ཡུལ་ལྟ་རྣམས་སུ་ལྷག་འཚལ་བས་དེ་ཚོ་དགའི་དབང་དུ་བྱིན་
 བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན། དེ་ཚོས་སློབ་པ་རབ་པ་སྐྱབས་ནས་སེམས་རྒྱུར་
 བའི་སྐབས་སུ་དཀོན་མཆོག་གིས་ཁོ་ཚོ་དགའི་ལག་ནས་སློབ་པའི་
 རྒྱུར་སྣེ་འབྲིད་མཁན་རྣམས་མངགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན། རུད་
 ཟེར་བའི་མདོ་ནི་ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱུར་
 ཞིག་ཡིན་ལ། ཡོ་ཤེ་དཀོན་མཆོག་གིས་ཡ་རྩ་དུ་བ་མིན་པའི་བྱུང་
 མེད་པལ་པ་ཞིག་ལ་བྱུགས་ཇི་གཞིགས་པའི་སློ་ནས་རུད་ཟེར་བའི་
 བྱུང་མེད་དེ་རྒྱུབས་མགོན་ཡོ་ཤུའི་མེས་པོ་ཞིག་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུར་
 ཡིན། ཤུ་ཨེལ་གྱི་མདོ་དང་གཉིས་ནི་ཡ་རྩ་དུ་བའི་རྒྱལ་པོ་

《申命记》重申了许多律法的诫命，并借先知摩西指示犹太人在迦南地定居下来。

14. 历史书：《圣经》
 接下去十二卷书分别为《约书亚》、《士师记》、《路得记》、《撒母耳记上、下》、《列王纪上、下》、《历代志上、下》、《以斯拉记》、《尼希米记》和《以斯帖记》。《约书亚》记述了以游牧为业的犹太人如何到达迦南地并定居下来。《士师记》记录了犹太人遗忘上帝，开始敬拜当地的神祇，后来被他们的敌人战胜。当犹太人悔改后，上帝派遣领袖去拯救他们。《路得记》记载了一位普普通通的外邦妇女路得，如何蒙恩成为主耶稣一位先祖的故事，时间在前卷《士师记》期间。《撒母耳记上、下》讲述了犹太人的王扫罗和大卫的历史。

ཤུལ་དང་དུ་བྱོན་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན། རྒྱལ་རབས་དང་
གཉིས་ཀྱི་མདོ་ནི་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེས་མ་དང་ལུང་
སྟོན་པ་ཨེ་ལི་ཤ་དང་ཨེ་ལི་ཡཱ་ཡི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་ལ། རྟོན་རབས་
དང་གཉིས་ནི་རྒྱལ་པོ་གལ་ཆེ་ཤོས་དུ་བྱོན་དང་སོ་ལོ་མོན་ཚུད་
པའི་ཡི་སི་ར་ཨེལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན།

《列王纪上、下》记载了其後以色列诸王的历史，其中包括先知以利沙和以利亚的故事。《历代志上、下》同样记叙了以色列诸王的历史，尤其是两位最伟大的王：大卫和所罗门。

15. ཡི་སི་ར་ཨེལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་མི་སེར་གཉིས་
ཀས་མུ་མཐུད་ནས་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་བྲིམས་ལ་མ་ཉན་པས་
སྤྱི་ལོའི་རྟོན་གྱི་ལོ་587 ལ་བ་བོ་ལོན་ཟེར་བའི་ཡུལ་མི་རྣམས་
ཀྱིས་ཤར་སྤོགས་ནས་བཅོན་འདྲེས་བྱས་ནས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་
དབང་དུ་སྤྱད་པ་དང་། དེ་ཚོས་ཡུ་རུ་བ་མང་པོ་རང་གི་ཡུལ་
ནས་བ་བོ་ལོན་ཡུལ་དུ་རྒྱུང་འབུད་བཏང་། །ཀའ་བཤེས་ཀྱི་
བ་བོ་ལོན་ཡུལ་ནི་དེར་སྐབས་ཀྱི་དབྱི་རག་ཡིན། ། ལོ་རྒྱུ་
བཅུ་ཉེ་རྗེས་སུ་ཉ་ཟླ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་དབུང་གིས་
བ་བོ་ལོན་ཡུལ་ལ་བཅོན་འདྲེས་བྱས་ནས་ཉ་ཟླ་གི་རྒྱལ་པོས་
ཡུ་རུ་བ་རྣམས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ལ་རྒྱུར་ལོག་ཆོག་པའི་བཀའ་
བཏང་བ་དང་། གཏོར་གཤིག་བྱུང་བའི་ཡུ་རུ་བ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་
ཡུ་ཅུ་ཤ་ལེམ་སླར་གསོ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཨེལ་ར་དང་
འུ་ཉེམ་ཡུ་ཡི་མདོའི་ནང་གིས་ཡོད། ཨེལ་ཐེར་ནི་ཉ་ཟླ་གི་རྒྱལ་
མོ་ཡུ་རུ་བ་མ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཨེལ་ཐེར་གྱི་མདོ་ནི་ལོང་གིས་
ཡུ་རུ་བ་རྣམས་དགའི་ལག་ནས་བསྐྱབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན།

15. 以色列诸王同民众一样不断地背弃上帝，作为惩罚，公元前587年巴比伦人从东面侵占了以色列，把很多犹太人放逐到巴比伦城（古代巴比伦即现在的伊拉克）。五十年后，波斯帝国征服了巴比伦，允许犹太人回归故里。《以斯拉记》和《尼希米记》记载了犹太人重建被毁的首都耶路撒冷的历史。以斯拉是波斯王的犹太妃子，《以斯拉记》讲述了如何将她如何救出。

16. ཤེས་རབ་ཀྱི་མདོ་རྒྱམས།

ལེའུ་ཚད་རྣེད་པའི་མདོ་རྗེས་མའི་ཡོ་བ་དང་། གསུང་མགུར།
 ལེགས་བཤད། རྫོན་པའི་མདོ། གསུང་སྲུ་བཅས་ལྷ་ཡིན།
 ཡོ་བ་ནི་མི་སེམས་དྲང་བོ་དང་རྫོན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
 ཚེན་བོ་སྤངས་སྐབས་སྲུ་མོང་གིས་དཀོན་མཚོག་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
 བྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བཀའ་འདྲི་ཞུས། རྒྱང་དེའི་བརྗོད་
 དོན་གཙོ་བོ་ནི་མི་རྒྱམས་གང་གི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན།
 ཡོ་བ་ཀྱི་རྒྱང་བཟླགས་ནས་དེའི་ཐད་སེམས་གསོ་བོའི་བྱེད་པ་མ་
 ཟད་ར་ཚོས་དཀོན་མཚོག་གིས་དོན་མེད་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བྱུང་འདུག་
 མི་སྲིད་པ་ཡང་ཤེས། གསུང་མགུར་ཟེར་བའི་མདོ་ཡི་སི་ར་ཨེལ་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུ་བྱིད་སོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་མགུར་དང་རྫོན་ལམ་
 ཡིན། ལེགས་བཤད་མདོ་ནི་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 སོ་ལོ་མོན་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཁ་ཆེ་པ་
 ལུའི་ལེགས་བཤད་འབྲི་སྤངས་དང་འབྲ། རྫོན་པའི་མདོར་
 རྒྱལ་པོ་སོ་ལོ་མོན་གྱིས་དཀོན་མཚོག་མེད་ན་མིའི་ཚེ་དོན་མེད་
 ཡིན་ཞེས་པའི་བརྗོད་དོན་གྲིས་ཡོད་ཅིང་། གསུང་སྲུ་ནི་བརྩེ་
 གཏུང་གི་རྫོན་པ་ཡིན།

17. ལུང་རྫོན་པའི་མདོ་རྒྱམས།

དེ་རྗེས་ཀྱི་མདོ་ནི་ཡེ་ཤ་ཡུ་དང་། ཡེ་རེ་མ་ཡུ། རྣམ་སྲུ།
 ཨེ་ཟླ་གི་ཨེལ། དུ་ནི་ཨེལ། རྩོ་ཤེ་ཨེ། ཡོ་ཨེལ། ཨེ་མོས།
 ཨོ་བེད་ཡུ། ཡོ་རྒྱ། མི་ཀུ། རྩ་རུམ། རྩ་བ་ཀུག། ཟླ་མཐ་ཡུ།

16. 智慧书：《旧约》
 接下来的五卷书是《约伯记》、《诗篇》、《箴言》、《传道书》和《雅歌》。约伯是一位诚实虔信的人，但却遭受了巨大的灾祸，他于是向上帝探询缘故。这篇故事的主旨在于探究人生受苦的缘由。通过阅读《约伯记》，我们不仅获得心灵上的安慰，还能明白上帝并不让人们无意义地受苦。《诗篇》保存了以色列王大卫与其他人的赞美诗和祷词。《箴言》是所罗门王收集整理智慧之辞，在题材上《卡其帕鲁》近似。《传道书》谈论的是没有上帝，生活如何失去意义，《雅歌》则是关于爱的诗歌集。

17. 先知书：《圣经》
 接下来的十七卷书合称先知书，分别为《以赛亚书》、《耶利米书》、《耶利米哀歌》、《以西结书》、

དུག་གཞི། ཟླ་ཀར་ཡུ། མ་ལ་གི་བཅས་བཅུ་བདུན་ཡིན།
 ལུང་རྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གི་བང་ཆེན་ལྟར་ཡི་སི་ར་
 ཞིལ་མི་རྣམས་ལ་བྱང་བ་ཉིད་དང་དཀོན་མཆོག་གི་བྲིམས་གཅོད་
 ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གསུངས་པ་མ་ཟད། དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་བྲིམས་
 གསལ་བཤད་གནང་བ་རེད། དཀོན་མཆོག་གིས་ལུང་བརྟན་
 པར་རྟོན་ཤེས་གནང་ནས་ཁོ་ཚོས་ཡུ་ཏུ་དུ་བ་རྣམས་ལ་ཡེ་ལུ་མ་
 འཁྱོན་པའི་དུས་རབས་མང་པོའི་རྟོན་དུ་མི་རིགས་ཀྱི་ཉེས་
 རྟེན་དང་། འཆི་བའི་གནས་ལས་སྐྱོལ་བར་མཛད་མཁན་
 རྒྱབས་མགོན་ཡེ་ལུ་འོ་རྒྱུ་ལྟུང་བརྒྱལ་མཛད། ལུང་རྟོན་པའི་
 མདོ་རྣམས་ནི་ཞལ་ཆད་རྟེན་པའི་མདོ་མཐའ་མ་ཡིན་ཅོ།

18. འཕྲིན་བཟང་དང་རྒྱ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ།

ཞལ་ཆད་གསར་པའི་མདོ་དང་པོ་ནི་མདོ་གྲུ་དང་། མུར་ཀུ
 ལུ་ཀུ ཡོ་ཉ་ནལ། རྒྱ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་བཅས་ལྟ་ཡིན།
 མདོ་གྲུ་དང་། མུར་ཀུ ལུ་ཀུ ཡོ་ཉ་ནལ་བཅས་བཞིས་གཅོ་བོ་
 ཡེ་ལུ་འོ་རྒྱུ་ཆེ་དང་ལྷག་ལས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་བྲིས་ཡོད། གཅོ་བོ་ཡེ་ལུ་
 རྒྱ་གཤེགས་ནས་སྐར་གསོན་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་ཉེ་གནས་རྣམས་
 ཀྱིས་ཞེ་ཤེ་ཡང་དང་། ཡོ་རོབ་ཨ་རྩེ་རི་ཀ་སྐྱིད་དུ་འཕྲིན་བཟང་
 ལྟུང་བརྒྱལ་བྱས་ནས་རྒྱབས་མགོན་ཡེ་ལུ་ཁི་རི་སི་ཐོ་འོ་ཚོས་
 ཚོགས་བཅུགས། འོ་རྒྱས་དེ་ནི་རྒྱ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པའི་
 མདོ་རྒྱུ་ཡོད།

《但以理书》、
 《何西阿书》、《约
 珥书》、《阿摩司
 书》、《俄巴底亚
 书》、《约拿书》、
 《弥迦书》、《那
 鸿书》、《哈巴谷
 书》、《西番雅
 书》、《哈该书》、
 《撒迦利亚书》和
 《玛拉基书》。先知
 是上帝所差，解释上
 帝的诫命，宣讲义人
 得救和上帝的审判。
 通过上帝给予先知的
 智慧，他们在数百年
 前就宣告了救主耶稣
 的来临，他将把所有
 的人从罪与死中解救
 出来。先知书是《旧
 约》最后一部分。

18. 福音书和使徒行
 传：《圣经》此后为
 《新约》部分，前
 五卷书为《马太福
 音》、《马可福
 音》、《路加福
 音》、《约翰福音》
 和《使徒行传》。马
 太、马可、路加和约
 翰分别讲述了主耶
 稣的生平和他在世上
 所做的工。《使徒行
 传》则记述了主耶
 稣从死里复活后，使
 徒如何在亚、欧、非
 各地传布福音，建立
 教会。

19. འཕྲིན་ཡིག་གི་མདོ་རྒྱམས།

རྗེས་མའི་མདོ་ཡི་བསྐྱུས་མིང་ནི་རོ་མ་པ་དང་། ཀློ་རིན་གྱུ་པ་དང་
 པོ་དང་གཉིས་པ། གྲ་ལད་ཡུ་པ། ཨེ་ཤེ་སུ་པ། སི་ལི་བ་པི་པ།
 ཀློ་ལོ་སུ་པ། བྲེ་ས་ལོ་ནི་ཀེ་པ་དང་གཉིས། ཉི་མོ་ཐེའུ་དང་
 གཉིས། ཉི་རྟུ། ཐེ་ལི་མོ་ན། ཨི་བ་རི་པ། ཡུ་ཀོ་བ།
 པེ་ཉོ་དང་གཉིས། ཡོ་ཉ་ན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ།
 ཡུ་རུ་དུ་བཅས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་ཡིན། དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་
 ལ་ཡེ་ཤུ་པ་རྒྱམས་ཨེ་ཤེ་ཡ་རུ་བ་སྟོགས་དང་། ཡོ་རོ་བ་ཨ་རྩེ་རི་ཀ་
 སྲིང་ལ་བསྟན་ཡོད་པས་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་དབུ་འབྲིད་པ་སྐྱེ་ཚབ་
 པེའུ་ལུ་དང་། པེ་ཉོ་ཡུ་ཀོ་བ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་གྱི་
 འཕྲིན་ཡིག་གོང་ཁྱེར་ཁག་ལ་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤུ་པ་རྒྱམས་ལ་བཏང་
 གནང་བ་ཤིང་། དཔེར་ན་དེ་ཚོས་རོ་མ་པའི་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 རྒྱལ་ས་རོ་མ། སྤྱི་རིག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་གྱི་རིན་གྱུ་ཡང་ན་
 ཨེ་ཤེ་ཡུ་རུ་བ་སྟོགས་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་ཨེ་ཤེ་སུ་ལ་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤུ་པ་
 རྒྱམས་ལ་འཕྲིན་ཡིག་བཏང་གནང་། རྒྱབས་འགར་དེ་ཚོས་
 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དང་བ་ཁྱེད་མཁན་རྒྱམས་ཀྱི་སློ་སྟོབས་འཕེལ་བའི་
 སྲིང་ཡེ་ཤུ་པ་སྤྱི་ལ་འཕྲིན་ཡིག་བཏང་གནང་། འཕྲིན་ཡིག་ཉི་མོ་
 ཐེའུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། ཉི་རྟུ། ཐེ་ལི་མོ་ན་བཅས་ཡེ་ཤུ་པ་
 མི་སྣེར་ལ་བཏང་ཡོད།

19. 书信集：《圣经》
 接下来的二十一卷
 书是《罗马书》、
 《哥林多前书》、
 《哥林多后书》、
 《加拉太书》、
 《以弗所书》、《腓立
 比书》、《歌罗西
 书》、《帖撒罗尼
 迦前书》、《帖撒
 罗尼迦后书》、
 《提摩太前书》、
 《提摩太后书》、
 《提多书》、
 《腓利门书》、
 《希伯来书》、《雅
 各书》、《彼得前
 书》、《彼得后
 书》、《约翰一
 书》、《约翰二
 书》、《约翰三书》
 和《犹大书》。公元
 1世纪时，早期的基督
 徒散布在中东、欧洲
 和北非的许多国家。
 教会的长老，如使徒
 保罗、彼得和雅各，
 有时会就特别事项写
 信给居住在同一座城
 市的基督徒，象罗马
 （当时罗马帝国的首
 都）、哥林多（希腊
 城市）或以弗所（西
 亚城市）；有时他们
 的书信没有针对性，
 而是鼓励所有的基督
 徒坚定信仰。《提摩
 太前书》、《提摩太
 后书》、《提多书》
 和《腓利门书》是写
 给单个基督徒的。

20. མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་གྱི་མཐའ་མའི་མདོ་ནི་རྣམ་ཚབ་ཡོ་ཉ་ནན་གྱིས་
 བྲིས་པའི་མ་འོངས་པའི་ལུང་བསྟན་ཟེར་བའི་མདོ་ཡིན། དེའི་
 བར་དོན་གཙོ་བོ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་མའི་ཉིན་མོར་
 གཙོ་བོ་ཡོ་ཤུ་ཡང་བསྐྱར་འཇོམས་གྲིང་ལ་ཐེབས་པ་དང་།
 དགོན་མཚོག་གིས་འཆི་བ་དང་ངན་པ་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་བཞོས་
 གནང་ཉེ་གཙོ་བོ་ཡོ་ཤུ་ཡིས་དད་ལྷན་བམས་ཅད་དགོན་མཚོག་གི་
 ཞིང་ཁམས་སུ་བྲིད་ནས་དེར་ངོ་ལོང་དང་མཉམ་ཚེ་དབག་ཏུ་
 མེད་པར་གནས་སོ།།

20. 启示录：《圣经》
 最后一卷书是《启示
 录》，主旨是主耶稣
 在世界末日的降临，
 上帝将摧毁一切死亡
 与邪恶，并将主耶稣
 里的信徒升入天堂，
 与主耶稣同享永生。

ལེའུ་གཉིས་པ།

དམ་པའི་གསུངས་རབ་ཀྱི་སྐྱེང་།

ས་བཅད་དང་པོ།

ཞལ་ཚད་རྟེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན།

21. དམ་པའི་གསུངས་རབ་ཀྱི་མདོར་དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུ་མེ་
 དཀོན་མཚོག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་དེར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་
 ཅི་ཡང་མེད་པ་ནས་བཀོད་གནང་བ་རེད། དེའི་དུས་སུ་ཁོང་གིས་
 ཉི་ཟླ་དང་། བར་སྐྱང་ཁམས་དང་དེར་ཡོད་པའི་སྐར་མ།
 སྐམ་ས་དང་རྒྱ་མཚོ། ཅི་གི་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སོགས་
 བཟོས་གནང་བའི་རྗེས་སུ་དང་ཐོག་མའི་མི་ཨ་དམ་དང་ཏུ་མ་ཟེར་
 མ་ཁབ་ཁོང་དང་འགྲོགས་པའི་ཕྱིར་བཀོད་གནང་། ཨེ་དེན་
 ཞེས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྷུ་མ་ར་ལེགས་པོ་ཞིག་བཟོས་ནས་ཁོང་གིས་
 མཛད་པའི་མི་དེ་གཉིས་དེ་རུ་བཞག་ནས་ཁོང་གིས་མི་དེ་ཚོར་སྐྱེང་
 རྒྱ་ཡོད་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་གིག་གནང་། ཨ་དམ་དང་ཏུ་མ་ཡིས་
 དཀོན་མཚོག་གི་བཀའ་དེ་ལ་མཉམ་ན་དེ་ཚོ་དུས་གཏན་དུ་དཀོན་
 མཚོག་དང་འགྲོགས་ཏེ་སྦྱིད་པོ་ཡོང་། འོན་ཀྱང་དེ་ཚོས་
 དཀོན་མཚོག་གི་བཀའ་དང་འགལ་བས་ཁོ་ཚོ་དང་ཡུ་མེ་དཀོན་
 མཚོག་གི་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་མེད་པར་གྱུར། དཀོན་མཚོག་གིས་
 དེ་ཚོ་ལྷུ་མ་ར་དང་ཁོང་གི་སྐྱེ་མའུ་ན་ནས་ཕྱིར་བཏོན།⁶

第二章：

《圣经》故事

第一节：

《旧约》故事

21. 《圣经》中的第一个故事记叙了上帝如何从虚无中创造宇宙以及其中的万物。他创造了太阳和月亮、外太空与其中的星星、大地和海洋、植物以及动物。他还创造了人类的始祖亚当和夏娃，把他们放在一个叫做伊甸园的地方生活。他要求他们遵守一条诫命，如果亚当和夏娃听从上帝，他们就会和他永远幸福地生活在一起。可是，亚当和夏娃背逆上帝的旨意，败坏了和上帝的关系，上帝就把他们从伊甸园赶了出去，从此不再见他们⁵。

5 创世记1-3

6 འགོད་པ་ཟེར་བའི་མདོར་ལེའུ་1-3 ལ་གཟིགས།

22. ཨ་དམ་དང་ཉུ་མའི་བུ་རྒྱུད་ཀྱིས་སུ་མཐུན་ནས་ཁོ་ཚོར་
 བྱམས་པ་མཛད་མཁན་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་བྲིམས་དང་འགལ་
 བས་མཐུག་ཏུ་དཀོན་མཆོག་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཐམས་
 ཅད་རྟག་ཏུ་ངན་པ་ལོན་ཡོད་པ་ག་ཟེགས་ནས། མིའི་རིགས་
 མཛད་པའི་ཐུག་ལས་ལ་འགྲོད་པ་དང་བྱུགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་ནས་མིའི་
 རིགས་ཚར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུ་ལོག་ཆེན་མོ་བཟོ་རྩིས་གནང་།
 འོན་ཀྱང་ཡུ་མེ་དཀོན་མཆོག་གིས་ནོ་ཨ་ཟེར་མཁན་མི་སེམས་དྲང་
 བོ་དང་སྐྱོན་མེད་པ་ཞིག་ལ་བྱུགས་དགུས་པས་ཁོང་དང་ཁོང་གི་
 བར་མི་བདུན་ཚུ་ལོག་ནས་བསྐྱབས་གནང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཚུ་
 ལོག་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ནོ་ཨ་ཡི་བུ་རྒྱུད་ཀྱིས་ད་དུང་རྟིག་ཉེས་བྱས།
 དེའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གིས་ཁོང་ཉིད་དང་མིའི་འབྲེལ་བ་
 སྤྲུལ་གསོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོས་གནང་།
 མིའི་རིགས་ཀྱི་ལ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ཕྱིར་ཨ་བ་ར་ཉམ་ཟེར་བའི་
 མི་ཞིག་དཀོན་མཆོག་ནས་དམིགས་བསམ་ཀྱིས་བདམས།
 ཨ་བ་ར་ཉམ་པལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་རྫོན་གྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱའི་སྤ་
 རྗེས་སུ་འབྲུངས་པ་དང་མེ་སུའོ་ཡི་ཉ་མེ་ཡ་རྒྱུད་རྒྱབས་ཀྱི་
 དཔྱི་རག་ཏུ་ཡུལ་གྱི་ཨུར་ཟེར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བཞུགས་མཁན་
 ཡིན། དཀོན་མཆོག་གིས་ཁོང་ལ་སྤུ་ལེ་སི་ཐན་ཡང་ན་ཀཱ་རྒྱན་
 ཟེར་བའི་ཡུལ་གྱུ་ལ་འགྲོ་བའི་བཀའ་གནང་སྟེ་ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་
 བར་མི་ཁྲིད་ནས་དེར་གནས་སྐྱོས་བྱས། ཀཱ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་སླེབས་
 པའི་རྗེས་སུ་དཀོན་མཆོག་གིས་ཡུལ་གྱུ་དེ་ནི་ཨ་བ་ར་ཉམ་དང་
 ཁོང་གི་བུ་རྒྱུད་ལ་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་ཆད་གནང་། ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱི་བུ་

22. 虽然上帝对他们的爱没有改变，亚当和夏娃的子孙却不断违抗上帝的旨意。终于，上帝看到人们不断作恶，深深后悔不该造了人类，决定用一场大洪水使之灭绝。但上帝唯独喜悦义人挪亚，就从洪水中救了他和全家。尽管如此，挪亚的子孙在洪水退后依然作恶，上帝就拣选亚伯拉罕来实现自己的计划，修复世人同上帝的关系，把上帝的祝福带给世上万民。亚伯拉罕大约出生于公元前19世纪，生活在美索不达米亚（今伊拉克）一座名叫吾珥的城市。上帝吩咐亚伯拉罕去巴勒斯坦（亦称迦南地），他就带全家去了那里，上帝应许将把这片土地赐给他和他的子孙。亚伯拉罕的儿子以撒和孙子雅各（又称“以色列”）在迦南地过着游牧生活，

ཨི་སུག་དང་ཚ་བོ་ཡ་ཀོབ་སྐྱུགས་ཇི་བྱས་ཏེ་བུ་ལེ་སི་ཐན་ཡུལ་ལ་
 བསྐྱད་པ་དང་དེ་ཚོའི་བྱིས་ཀྱང་འཕེལ།⁷ འོན་ཀྱང་སྐྱ་གོ་ཞིག་
 བྱུང་ནས་བཀའ་སློག་གི་ཉེན་ཆེ་བས་ཨུའུ་འུ་ར་ཏམ་གྱི་བྱ་རྒྱུད་ཚང་
 མ་ཨེ་ཤེབ་ཡུལ་དུ་བཟུང་རིགས་འཚོལ་བའི་སྤྱིར་དུ་སྤྱིན།⁸ དེ་ཚོའི་
 རང་ནས་ཡོ་སེབ་བཟེང་བའི་མི་ཞིག་ཨེ་ཤེབ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སློན་
 ཆེན་དུ་སྐྱུར་བ་དང་། ཁོང་གིས་རྗེས་སུ་རང་གི་རང་མི་ཀུན་སྐྱ་གོ་
 བས་བསྐྱབས།

23. ཡི་སི་ར་ཨེལ་གྱི་བྱ་རྒྱུད་ཨེ་ཤེབ་ཡུལ་ལ་བྱན་གཡོག་
 ཏུ་སྐྱུར་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བསྐྱད་དགོས་བྱུང་བ་དང་སྐྱུག་བསྐུལ་
 གྲངས་མེད་བྱུངས། ཡ་སྟེ་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོ་ཚོའི་སྐྱུག་བསྐུལ་
 ག་ཞིགས་ཏེ་ཡ་རུ་དུ་རིགས་སྐྱོལ་བའི་སྤྱིར་མོ་ཤེ་བཟེང་བའི་མི་ཞིག་
 དམིགས་བསལ་གྱིས་བདམས། ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེ་ཡིས་རོ་
 མཚར་གྱི་མཛད་པ་མང་པོའི་སྟོན་ནས་ཡ་རུ་དུ་བའི་མི་རིགས་ཀུན་
 ཨེ་ཤེབ་ཡུལ་ནས་བྱིད། ལམ་བར་དུ་དེ་ཚོས་སི་རུ་རིའི་གཤམ་ལ་
 ཡ་སྟེ་དགོན་མཚོག་མཛེལ་བ་དང་། ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེ་རི་ཕེར་
 འཛོགས་ཏེ་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོང་ལ་སྟོམས་བྲིམས་གནང་།
 དེ་ལྟར་ན་ཡ་སྟེ་དགོན་མཚོག་གི་ཡ་རུ་དུ་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་དགོན་
 མཚོག་ཡིན་ལ། ཡ་རུ་དུ་བའི་མི་རིགས་ཅི་དགོན་མཚོག་གིས་

有了众多后裔⁶。可是，当地后来闹了饥荒，全族人不得不迁到埃及求食⁷，雅各的儿子约瑟在埃及做了宰相，把全族人从饥馑中拯救了出来。

23. 以色列的后裔在埃及四百年为奴，历经苦难，上帝为了解救他们，就派摩西到犹太人中间。摩西凭了许多异象和神迹，把犹太人从埃及人的奴役中领了出来。在去往迦南地的路上，上帝在西奈山向众人显现，并召摩西上山顶，赐予他写在石上的法版。根据立约，上帝是犹太人唯一的神，犹太人则是上帝的选民。上帝为他们立了十诫，写在石上，同时还制定了许多宗教律法和敬拜仪式。但是以色列人

7 ཡི་སི་ར་ཨེལ་ནི་ཡ་ཀོབ་གྱི་མིང་གཞན་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལུང་པོའི་མིང་
 ཡང་ཡིན། ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་དང་། ཀུན་ཀྱང་ བུ་ལེ་སི་ཐན་ཡུལ་
 གཟིག་ཡིན།

8 ས་བཀའ་ལ་ག་ཞིགས།

6 雅各又名以色列。以色列同时也是地名，亦称迦南地或巴勒斯坦。

7 参见附录地图。

དམིགས་བསལ་གྱིས་བདམས་པའི་མི་རིགས་ཡིན། ཡུ་ཟེ་དཀོན་
 མཚོག་གིས་དེ་ཚོར་རྡོ་ལ་བྲིས་པའི་བཀའ་བྲིམས་བཅུ་གནང་བ་
 མ་ཟད། ཚོས་བྲིམས་མང་པོ་དང་ཁོང་ལ་བསྟེན་བཀའ་ལྷན་བའི་
 ཚོགས་མང་པོ་གནང་། ཡུ་མི་རི་ཨེལ་པས་སུ་མཐུན་ནས་ཁོང་གི་
 བཀའ་བྲིམས་དང་འགལ་བས་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་རིང་སྤྱི་ལྷན་གྱི་ཐང་
 ལ་འབྱུངས་དགོས་བྱུང་། མཐའ་མར་མོ་ཤེའི་ཤུལ་འཛིན་པ་
 ཡོ་ཤུ་ཨ་ཡིས་ཡུ་ལུ་དུ་བ་རྣམས་དཀོན་མཚོག་གིས་དེ་ཚོའི་མེས་པོ་
 ཨེལ་ར་ཉམ་ལ་ཞལ་ཚད་གནང་བའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་བྲིད།

却不能谨守律法，上帝罚他们在西奈沙漠中漂泊了四十年。后来，摩西的后继者约书亚终于带领犹太人进入上帝应许给犹太人先租亚伯拉罕的土地。

24. སྤྱི་ལོའི་ཕྱིན་1200 ལྷ་རྗེས་སུ་ཡུ་ལུ་དུ་མི་རིགས་ཀྱིས་
 ཀུན་གྱི་ས་སྐྱེ་རྗེས་ཀྱི་མི་རྣམས་བུད་པ་དང་། དེ་ཚོས་
 ཀུན་ཡུལ་ལ་གཞིས་ཚགས་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཡུ་ཟེ་དཀོན་
 མཚོག་དང་ཁོང་གི་ཚོས་བྲིམས་དོར་ནས་ཡུལ་ལྷ་རྣམས་སུ་བྱུག་
 འཚལ་བྱས། དཀོན་མཚོག་གིས་ཕྱི་རྒྱལ་དམག་དཔུང་རྣམས་ཡང་
 ཡང་ཡུ་ལུ་དུ་བའི་ཡུལ་ལ་བཅའ་འཇུག་ཡང་ཡང་བྱེད་དུ་བཅུག
 ཡུ་ལུ་དུ་བས་དཀོན་མཚོག་ལ་ཤུགས་རྗེ་གཟིགས་པའི་གསོལ་
 རྒྱུན་འདེབས་སྐབས་ཁོང་གིས་དགྲ་པོ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར་བྲིམས་
 དཔོན་ཟེར་བའི་དབང་བྲིད་པ་བསྟུན་མར་མངགས། མཇུག་ཏུ་
 ལུང་སྟོན་བ་ཤུ་སུ་ཨེལ་གྱིས་ཡུ་མི་རི་ཨེལ་ཡུལ་ལ་རྒྱལ་ཁབས་
 ཤིག་བཀོད་པ་དང་། ཤུ་ཨུལ་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་ཡི་སི་རི་ཨེལ་གྱི་
 རྒྱལ་པོར་བསྐོ་གཞག་གནང་། ཤུ་ཨུལ་གྱི་ཤུལ་འཛིན་བ་རྒྱལ་པོ་
 དུ་བེད་དང་སོ་ལོ་མོན་གྱིས་སྟོན་གོས་དང་ལུན་པའི་སྐོན་ས་ཡི་སི་རི་

24. 大约公元前1200年的时候，犹太人将迦南地的土著居民赶了出去。可当他们定居下来后，犹太人又忘记了上帝和十诫，开始祭拜当地的神祇。作为惩罚，上帝让异族军队不断侵扰迦南地。犹太人向上帝呼号悔改，上帝就派遣一些被称为“士师”的首领把他们从敌人手里拯救出来。后来，先知撒母耳在以色列建立国家，并拿膏油抹在扫罗头上，立他作以色列的第一位王。扫罗的继任者大卫和所罗门都是贤明的统治者，大卫王立耶路撒冷为以色列

ཨེལ་ལ་དབང་རྒྱུད་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དུ་བེད་གྱིས་གོང་ཁྱེད་
 ཡེ་རུ་ཤ་ལེམ་ལ་ཡི་སི་ར་ཨེལ་གྱི་རྒྱལ་ས་བཅུགས། ཁོང་གི་
 བུ་སོ་ལོ་མོན་གྱིས་དཀོན་མཚོག་ལ་བསྟེན་བཀའ་ལུ་བའི་ཆེད་དུ་
 ཡེ་རུ་ཤ་ལེམ་ལ་མཚོན་ཁང་ཆེན་མོ་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུན་བྱས།⁹

25. ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་སྤྱག་པོར་གྱུར་ན་ཡང་། དཔོན་
 རིགས་གྱིས་དབུལ་པོ་རྣམས་ལ་བྲག་གཞོན་བྱས་ཏེ་སྲིད་གཞུང་
 རན་རུལ་དུ་གྱུར། དཀོན་མཚོག་གི་ཡུང་སྟོན་པས་སྲིད་གཞུང་ལ་
 དྲང་པོའི་སློབ་ཀྱིས་དབང་རྒྱུད་བྱེད་དཀོས་པ་དང་མི་རྣམས་ལ་
 དཀོན་མཚོག་གི་བཀའ་བྲིམས་ཉན་དགོས་པའི་ཐ་ཚིག་བསྐྱར་དུ་
 སློབ་ལ་ འོན་ཀྱང་དཔོན་རིགས་དང་མི་དམངས་གྱིས་དཀོན་
 མཚོག་གིས་གང་གསུངས་པར་མ་མཉམ་པས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་རྒྱལ་
 ཁམས་དེ་རྒྱལ་ཕྱན་གཉིས་སུ་ཁ་བུལ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་
 རྒྱལ་ཕྱན་ལ་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཟེར་བ་དང་ཕྱོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ལ་
 ཡེ་རུ་དུ་ཟེར། དཀོན་མཚོག་གིས་ཡུང་སྟོན་པ་ཨེལ་ཡེ་དང་
 ཡེ་ཤ་ཡེ་སོགས་ཡེ་རུ་དུ་པའི་མི་རིགས་སུ་མངགས་ཏེ། ཨེ་ཡི་
 ཡམས་ཡེ་རུ་དུ་པས་རང་བྱུང་ཁམས་དང་། ཡུལ་སྤྱ། འདྲ་རྒྱ་
 སོགས་ལ་བྱག་འཚལ་བར་སྟོན་བརྗོད་གནང་། ཡེ་ཤ་ཡེ་ཡིས་
 མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་ཉེས་ཀྱི་སློབ་ཚོས་གསུངས་པ་མ་ཟད།
 དཀོན་མཚོག་གིས་མངགས་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྐབས་མགོན་གྱི་སློབ་ལ་

的首都，而他的儿子
 所罗门则在耶路撒冷
 修建了宏伟的神殿敬
 拜上帝⁸。

25. 尽管犹太人建立
 的国度逐渐繁荣起
 来，但国内官吏欺压
 穷人，政府贪污腐
 化，上帝差派的先知
 们不断警告政府秉
 公执法，劝诫人民遵
 守诫命，可官僚和民
 众对上帝的話不闻不
 问。于是，国家在内
 争中一分为二：北面
 的以色列国和南面的
 犹大国。上帝派遣以
 利亚和以赛亚等先知
 来犹太人当中，以利
 亚谴责他们祭拜自然
 物体、当地的神祇和
 偶像，以赛亚则劝他
 们悔罪，向他们宣告
 上帝将派救世主降
 临。但犹太人依然不
 悔改，继续通奸、欺
 诈、互相压迫为恶。
 在上帝眼中，犹太人

9 རྒྱལ་པོ་དེ་བསྐོས་གཞག་བྱེད་པའི་རྣམས་སུ་ཡུང་སྟོན་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐུ་
 གྱིས་བྱུགས་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད། ལུགས་པ་ནི་ཨེལ་རི་རྣམས་དུ་སྤྲི་གི་
 དང་གྱི་རིག་རྣམས་དུ་ཁི་འི་སི་ཐོ་ཟེར།

8 在每一位国王新立时，
 先知按例会拿膏油涂抹在新
 王的头上。受膏抹者在希伯
 来语称“弥赛亚”，在希腊
 语中称“基督”。

ལུང་བསྟན་གནང་། ཡུ་རུ་དུ་པའི་མི་རིགས་ཀྱིས་ད་དུང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གཡོ་སྤྱོད་དང་། གཉའ་གཞོན་དང་། དྲག་སྲོད་བྱས་ཤིང་། འདོད་ལོག་སྤྱད། དཀོན་མཆོག་གི་སྤྱན་རླབས་ཡུ་རུ་དུ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་ངན་སྤུལ་དུ་གྱུར་བས་ཁོང་གིས་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ་722 ལ་བྱང་ཕྱོགས་གི་རྒྱལ་ཕྱུག་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཚར་གཙོ་བོ་པའི་སྤྱིར་དུ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཨ་སི་རི་ཡུ་ལུ་གྱི་དམག་དཔུང་བཏང་གནང་། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷོ་ཕྱོགས་གི་རྒྱལ་ཕྱུག་ཡུ་རུ་དང་། རྒྱལ་ས་ཡེ་རུ་ཤལ་ལམ། དེར་ཡོད་པའི་མཚོད་ཁང་ཆེན་མོ་འང་གཏོར་བཤེག་བཏང་། བ་བི་ལོན་ཡུལ་གྱི་དམག་དཔུང་གིས་ཡུ་རུ་དུ་མི་རིགས་མེ་སྲེའི་བི་ཏ་མེ་ཡ་ཡུལ་ལ་བཙན་ཁྲིད་བྱས། ཡུ་རུ་དུ་མི་རིགས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་རིང་མེ་སྲེའི་བི་ཏ་མེ་ཡ་ཡུལ་ལ་བསྐྱད་དགོས་གྱུར་། དེར་ཡུ་རུ་དུ་པ་འབྲས་དཔེར་བ་ལུང་སྟོན་པ་དུ་ནི་ཨེལ་བ་བི་ལོན་ཡུལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་པོར་གྱུར།

已经彻底败坏，上帝于是在公元前722年派遣亚述军队从东面灭掉了北方的以色列国。其后南方的犹大国也难逃劫难，都城耶路撒冷和神殿毁于一旦。犹太人被迫被巴比伦军队放逐到美索不达米亚长达70年，一些犹太人如先知但以理还成为巴比伦政府的大臣。

26. སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ་539 ལ་ཏ་ཟེག་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དམག་དཔུང་གིས་མེ་སྲེའི་བི་ཏ་མེ་ཡ་ཡུལ་ལ་བཙན་འཇུག་བྱས་ནས་ཏ་ཟེག་གི་རྒྱལ་པོ་སི་རུ་ཡིས་ཡུ་རུ་དུ་མི་རིགས་པ་ཡུལ་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ལ་རྒྱུར་ལོག་ཏུ་བཅུག ལུང་སྟོན་པ་ཨེལ་ར་དང་། ཟེ་ཀར་ཡུ། ཏུག་ག་ཨི་སོགས་པས་འགོ་བྲིད་ནས་དེ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་བསྟེན་བཀུར་ལུ་པའི་སྤྱིར་མཚོད་ཁང་ཆེན་མོ་སྤྱོད་གསོ་བྱས། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་དུས་རབས་བཞི་པར་སྤྱི་རིག་རིགས་

26. 公元前539年，波斯军队侵入美索不达米亚，波斯王居鲁士允许犹太人重返故土以色列。在先知以斯拉、撒迦利亚和哈该的带领下，犹太人重建了神殿敬拜上帝。公元前4世纪，马其顿国王亚历山大征服了波斯。（作为世界

གྱི་རྒྱལ་པོ་ཨ་ལེག་སཀ་ཤེར་གྱིས་ཉ་ཟླ་གི་རྒྱལ་ཁམས་བཅོམ་
 རྒྱུ་ལེག་སཀ་ཤེར་ཡིས་རྗེས་མ་བོད་གྱི་རྒྱལ་ཕྱོགས་གྱི་ས་
 མཚམས་ཅམ་ལ་རྒྱ་གར་དབང་དུ་སྤྱད། ཁོང་གིས་བསྐོ་གཞག་
 བྱས་པའི་སྤྱི་རིག་མི་རིགས་ཀྱི་དཔོན་བོས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ལ་
 དབང་རྒྱུར་བ་དང་། ཡུ་རུ་དུ་བ་རྣམས་ཡེ་རུ་ཤ་ལེམ་གྱི་མཚོན་
 ཁང་ཆེན་མོར་མུ་མཐུད་དཀོན་མཚོག་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་ལུ་ཚོག་
 འོན་ཀྱང་ཡུ་རུ་དུ་པའི་བྱ་མ་རྒྱུད་པའི་ཡུ་རུ་དུ་མང་བོས་སྤྱི་རིག་
 རྣམས་བཤད་དེ་གྱི་རྒྱལ་ཡུགས་སྒོལ་བྱས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡི་སི་ར་
 ཨེལ་ཡུལ་ལ་མཐུན་སྦྲིལ་མེད་པར་གྱུར།

27. སྤྱི་ལོའི་སློན་གྱི་དུས་རབས་དང་པོར་དབྱི་ཉ་ལི་ཟེར་
 པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་དམུང་གིས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་རྒྱུད་པའི་
 ས་དབུས་རྒྱ་མཚོ་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་མང་པོ་དབང་དུ་སྤྱད།
 དེའི་རྣམས་སུ་དབྱི་ཉ་ལི་མི་ལ་རྟོ་མ་པ་ཟེར། གང་ལགས་ཟེར་ན།
 དེ་ཚོའི་རྒྱལ་སའི་མིང་རྟོ་མ་ཡིན། ཡུ་རུ་དུ་བ་རྣམས་གྱིས་རྟོ་མ་
 པའི་རིག་གནས་ལ་རྩ་བ་ནས་མི་དགའ་བས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ལ་
 ཟིང་ལུག་མང་པོ་ལངས། དེའི་རྣམས་སུ་སྤུ་ལི་བ་དང་སྤུ་རུ་
 སེ་པ་སོགས་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཕྱོགས་ཁག་ཆེ་དུ་གྱུར་བ་དང་། ཡུ་རུ་
 དུ་བ་མང་པོ་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ནས་ཐོན་ཏེ་ཨེ་རི་ལ་ཡང་ན་གྱི་
 རིག་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཕྱིན། ཡེ་རུ་ཤ་ལེམ་གྱི་མཚོན་
 ཁང་ཆེན་མོ་དེ་ཐག་རིང་དུ་གྱུར་བས་དེ་ཚོས་གང་དུ་གནས་པ་དེར་
 དཀོན་མཚོག་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་ལུ་བའི་ཕྱིར་ཚོགས་ཁང་ཡང་ན་

史上的传奇人物，他后来东征一直打到印度，距西藏已经十分接近。）他指派希腊人治理以色列，允许犹太人继续在耶路撒冷神殿敬拜上帝。不过，有许多讲希腊语的犹太人，甚至包括一部分祭司，渐渐采纳了异族人的风俗习惯，以色列出现了分裂。

27. 公元前1世纪，从意大利来的罗马人（得名于他们的首都罗马）征服了地中海周边许多国家，其中就包括以色列。犹太人不愿接受罗马人的统治，制造了很多暴乱，一些派别如法利赛和撒都该在此期间逐步壮大。许多犹太人离开以色列，在其它地区如埃及和希腊定居下来。由于他们远离耶路撒冷圣殿，就修建了聚会的犹太会所来随时敬拜上帝。很多犹太人在虔

འདྲུ་ཁང་བཅོས། ཡུ་རུ་དྲུ་པ་མང་པོས་དགོན་མཚོག་གིས་
མངགས་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྐྱབས་མགོན་དེ་སྐྱེག་བསྐྱད་ཡོད།

心等待上帝应许的救世主的来临。

ས་བཅད་གཉིས་པ།

第二节： 《新约》故事

ཞལ་ཚད་གསར་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྐྱེས།

28. རྒྱུ་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོར་དགོན་མཚོག་གིས་ཞལ་
ཚད་གནང་བའི་སྐྱབས་མགོན་བྱོན་སྤངས་ནི། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་
སྤུ་ཤི་ཀའི་ཡུམ་མིར་ཡམ་གཞོན་རུ་མ་ཡིན་པའི་དུས་དམ་པའི་
སྲུགས་ཉིད་གི་རྒྱུས་མཐུན་སྐོ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
མངལ་འཁོར་ཉེ་འབྲུངས།¹⁰ ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་གི་བྱང་སྐྱོགས་སུ་
གྲུ་ལིལ་ས་ཁམས་ལ་ཡབ་ཡོ་སེབ་དང་ཡུམ་མིར་ཡམ་གི་ཁྱིམ་ཚང་
ལ་འཚར་འོངས་བྱུང་བ་དང་། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་
སྐབས་སུ་བྱུས་གསོལ་མཁའ་ཡོ་ཉ་ནན་གིས་ཁོང་ལ་ཡོར་དན་
གཙང་པོར་བྱུས་གསོལ་གནང་། ལོ་གསུམ་རིང་ཉེ་གནས་མཉམ་
དུ་ཡུ་རུ་དྲུ་པ་རྣམས་ལ་དགོན་མཚོག་གི་རྒྱལ་སྲིད་བྱུང་བསྐྱེས་
མངོད།

28. 公元1世纪，上帝应许的救世主诞生了⁹。凭借圣灵所显的奇迹，主耶稣的生母还是童贞女时就受孕生产。主耶稣随父亲约瑟和母亲马利亚在以色列北方的加利利长大，三十岁时由施洗者约翰在约旦河中洗礼，此后三年他带领门徒向犹太人宣讲上帝的国度。

10 དེའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་སྤུ་ཤི་ཀའི་ཡུམ་མིར་ཡམ་ནི་པལ་ཚེར་
དགྲུང་ལོ་15་ཙམ་ཡོད་པ་ཡིན། ཡེ་ཤུ་སྤུ་ཤི་ཀའི་ཡེ་ཤུ་ལི་རིའི་སྐོ་
ཡང་ཟེར།

9 当时主耶稣的母亲马利亚大约15岁。需要注意的是，主耶稣的名称在藏语中因为语源不同，可能有不同称谓。

29. གཙོ་བོ་ཡི་ཕྱུས་དག་པ་གསོག་པ་དང་། ཚོས་གྱི་ཚོགས་མིའི་ལུགས་སློལ་སོགས་དཀོན་མཚོག་གི་སྐྱུན་སྲུང་ཐར་པ་འབྲོབ་པའི་སྲིད་ཕན་མེད་ཡིན་པར་གསུངས། དཀོན་མཚོག་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་འདོད་མཁན་གྱིས་ལས་དེའི་ཚབ་ལ་གཙོ་བོ་དཀོན་མཚོག་ལ་སློ་གཅིག་སེམས་གཅིག་དང་བུས་པ་ཅི་ཡོད་གྱིས་བརྟེན་བར་བརྒྱུད་མེ། རང་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ངོ་། སྟོན་པ་ཡི་ཕྱུས་གལ་ཏེ་མི་ཞིག་གིས་སྤྲིག་ཉེས་ཅན་ཡིན་པར་ངོས་ལེན་བྱས་ཏེ་སྲོད་པ་ངན་པ་སྤངས་ནས་སེམས་སྐྱུར་ན་དཀོན་མཚོག་གིས་སྤྲིག་ཉེས་སེལ་ངོས་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དད་ལྡན་མི་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་དཀོན་མཚོག་གི་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱེ་འཇུག་ འོན་ཀྱང་ཚོས་མེད་པ་དང་དཀོན་མཚོག་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱེད་མཁན་ཐམས་ཅད་དཀོན་མཚོག་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་དཔྱལ་ཁམས་སུ་དུས་ཉལ་ཏུ་གནས་དགོས་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་གསུངས་དགོས་པའི་དབང་ཚ་ཡོད་པ་མཚོན་པའི་སྲིད་ཁོང་གིས་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་མཛད་པ་མང་བོ་མཛད། དཔེར་ན་དཀོན་མཚོག་གི་བུས་མཐུའི་སྐྱོ་ནས་ཁོང་གིས་ནད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ནད་པ་མང་བོ་བཅོས་གནང་བ་དང་། གདོན་འདྲེ་མང་བོ་བསྐྱད། གཤིན་པོ་རྣམས་འཚི་བ་ལས་བསྐྱངས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད། ཡུ་རུ་དུ་པའི་དཔོན་རིགས་ཐུག་དོག་སྐྱེས་ཏེ་ཁོང་ལ་འཛིགས་པས་ཁོ་རྣམས་གྱིས་སྟོན་པ་ཡི་ཕྱུ་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས།

29. 主耶稣宣讲在上帝眼中行善积德、举行宗教仪轨或是遵循传统习惯对得救都毫无益处。相反，敬拜上帝的人必须尽性、尽心、尽力去爱上帝，要爱人如己。耶稣告诉人们，如果一个人承认原罪，忏悔自己所做的恶，上帝必定宽恕他。如果他是凭信心这么做，他也必进上帝的国。而那些对上帝不理不睬甚至反对的人会被上帝弃绝，永堕地狱。为了表明他有权柄，主耶稣施行了许多神迹，如治愈病人、驱赶恶鬼以及让人从死里复活等等。犹太官员对主耶稣又嫉恨又怕，就找借口逮捕了他。

30. དཔོན་རིགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་རྩ་མ་གོང་མའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་བྱའ་ལྷོ་ལ་ཏུ་ལ་གཏད་ནས་ཁོས་ཁོང་རྒྱུང་གིང་རྣང་ལ་
 གསོད་དགོས་པའི་ཁ་མངག་བྱས། གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་གྲོངས་ནས་
 རྩ་མ་པའི་དམག་མིས་དུར་ལུང་སྲུང་ཡང་ཉི་མ་གསུམ་པར་ཁོང་གི་
 ཉེ་གནས་དུར་ལུང་ལ་འགོ་སྐབས་སྟོང་པ་འདུག་པར་མཐོང་།
 དགོན་མཚོག་གི་ཕོ་ཉེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོར་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་གཤིན་
 པོའི་ཁྲོད་ནས་གསོན་པོར་བཞེངས་པར་གསུངས་ན་ཡང་དེ་ཚོས་
 གནས་ཚུལ་དེར་ཡིད་མ་ཚེས། གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ཉེ་གནས་རྣམས་
 ལ་ཐེངས་ཁ་ཤས་མངོན་པར་མཛད་པས་དེ་ཚོས་ཁོང་ལ་གཞི་ནས་
 དད་པ་བྱས། རྗེས་མ་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱིས་སྡོན་དུ་སྤྲིག་ཉེས་
 ཀྱིས་དགོན་མཚོག་དང་མི་ལ་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་མེད་པ་བཟོས་
 གྲང་། གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་དད་ལྡན་རྣམས་ལ་
 འབྲེལ་བ་དེ་སྐར་གསེར་བྱུང་བ་དོས་འཛིན་གནང་། སུ་ཡང་ཁོང་ལ་
 དད་པ་བྱས་ན་དགོན་མཚོག་དང་མཉམ་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚེ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱིས་གང་སར་
 ཕྱིན་ནས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུའི་འཕྲིན་བཟང་བྱུང་བ་སྐྱབས་མཛད།
 གཙོ་བོ་སངས་པོ་མཚོར་བའི་རྟགས་མཚན་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་འཕྲིན་
 བཟང་དེ་བདེན་པ་ཡིན་པར་རྒྱུན་གནང་།

31. དགོན་མཚོག་གི་ཕྱགས་རྗེའི་སྐོ་ནས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུའི་
 རྗེས་འབྲངས་མཁན་མགྲོགས་པོར་འཕེལ་བ་དང་། ཁོང་སྐྱེ་ཚེ་
 ལས་འདས་པའི་དུས་ལྷན་དུའི་རྗེས་སུ་དད་ལྡན་གྱི་མི་ལྡུ་སྟོང་ཚོམ་

30. 犹太祭司长和长老把耶稣交给罗马派来的总督彼拉多，他判处将主耶稣钉死在十字架上。耶稣死后，罗马人派士兵看守他的墓穴。但在他死后三天，一些门徒来到墓穴，却发现里面是空的。两个天使告诉他们耶稣已从死里复活，但门徒们不肯相信，直到主耶稣向他们数次显现，他们才不再怀疑。门徒们渐渐明白，尽管人类先祖的原罪败坏了上帝与人类的良好关系，主耶稣的复活却为有信心的人修复了这种关系，在他里面的人会得着丰盛的生命。于是，他们四处宣讲主耶稣用众多神迹所证明了的福音。

31. 在神的恩典佑护下，耶稣的门徒从少到多，迅速增长，他死后不久人数就达到

ཡོད་པ་ཡིན། ཡ་རུ་དུ་པའི་དཔོན་རིགས་འཛིགས་ནས་ཚོས་
 ཚོགས་ལ་ངོ་རྒྱུ་ལ་དང་གཞོན་ཚོ་བྱས་ཏེ། ཁ་ཤས་བཙོན་ཁང་དུ་
 བཅུག་པ་དང་། ཁ་ཤས་བསད། ཡེ་ཤུ་པ་རྣམས་ལ་མཉམ་
 གཅོད་བཏང་བའི་དཔོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིའི་ནས་ཤུལ་ཟེར་བའི་
 གཞོན་ཅུ་ཞིག་ཡོད་དེ་ཡི་སི་ར་ཨེ་ལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཡེ་རུ་ཤུ་ལེམ་ནས་
 སི་རི་ཡ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་དུ་མེ་སེག་ལ་འགོ་སྐྱབས།
 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ས་ཁོ་ལ་མཛོན་པར་མཛོད་པ་དང་ཤུལ་གྱིས་ཁོང་
 ལ་དད་པ་བྱས། ཤུལ་གྱི་མིང་པུ་ལུ་ཞེས་པར་འགྲུབ་པ་དང་
 ཁོང་ས་དབུས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱུ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཕེབས་ནས་འཛིགས་
 པ་མེད་པར་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་འི་འཕྲིན་བཟང་ཁྲུབ་བསྐྱབས་མཛོད།
 ཁོང་གིས་ས་ཚུ་མང་པོར་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་མཁན་ཚོ་ས་གནས་
 ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་སུ་བསྐྱས། ཡེ་རུ་ཤུ་ལེམ་ལ་རྒྱུ་ལོག་ཡོང་བས་
 དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ཁོང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་གསོད་ཐབས་བྱས་
 གྲང་པུ་ལུ་ཡིས་རྩོ་མ་པའི་གོང་མའི་རྒྱལ་པོར་ལྷུ་གུ་གྲུག་བྱས།
 དམག་མིས་ཁོང་རྒྱལ་ས་རྩོ་མ་ལ་ཁྲིད་ནས་བྲིམས་རར་འདྲི་གཅོད་
 བྱེད་པའི་སྡོམ་དུ་ཁོང་གིས་རྩོ་མར་ཚོས་གསུངས་སོ།

32. ལྷ་ཚོབ་རྣམས་དང་ཡེ་ཤུ་པ་གཞན་ཚོས་ཚོས་གསུངས་
 པའི་རྒྱུ་གྱིས་རྩོ་མ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཚོས་ཚོགས་ལྗོགས་
 བཞེར་སྤེལ་བ་དང་། མི་རིགས་དང་རྣམས་རིགས་ཀྱི་ནས་མི་ཚོས་
 སྤིག་ཞེས་སྤངས་ཏེ་ལས་ངན་དཀོན་མཚོག་ལ་ཁས་སྲུངས་ནས་
 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱས།

约5,000人。犹太当局警觉起来，开始迫害基督徒，把一些人抓了起来，还杀害了一些基督徒。在迫害基督徒的犹太官员里，有一个年青人叫扫罗。有一次他从耶路撒冷去叙利亚首都大马士革，路上主耶稣向他显现，他就信了基督。扫罗（后来称作保罗）在地中海沿岸国家旅行，一路勇敢地传布耶稣的福音，在许多地方建立了教会。当他返回耶路撒冷，犹太当局逮捕了他，想要判他死刑，但扫罗向罗马皇帝提起上诉，于是士兵把他押解到罗马。在接受审判之前，扫罗依然宣讲自己的信仰。

32. 在使徒和其他基督徒的大力宣教下，教会遍布整个罗马帝国。各地民众，无论属于何种民族、说何种语言，纷纷忏悔自己的恶行，承认原罪，开始信仰主耶

དང་ལྷན་གསར་པ་ཚོས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་
 ཉོགས་འདོད་ཡོད་པས་སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་པུ་ལུ་དང་། བེ་ཏྲོ།
 ཡུ་གོ་བ། ཡོ་ཉ་ནའ་ཚུད་པའི་ཡི་ཤུ་ཚོས་ཚོགས་གྱི་དབུ་མེད་པ་
 རྣམས་གྱིས་དེ་ཚོར་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུའི་བཀའ་ཁྲིམས་ལ་བསྟུན་པའི་
 རྒྱུད་ལམ་གྱི་སྐོར་ལ་འཕྲིན་ཡིག་བཏང་གནང་། དཔེར་ན་སྐྱེ་ཚབ་
 པུ་ལུ་ཡིས་རྒྱལ་ས་རོ་མ་ལ་སྡོད་པའི་ཡི་ཤུ་པ་རྣམས་སུ་བྲིས་
 པའི་འཕྲིན་ཡིག་དེ་ནི་ཞལ་ཚད་གསར་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 གཅིག་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན།

33. པུ་ལུ་ཡིས་སྲིག་ཅན་རྣམས་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ལ་དང་
 པ་བྱེད་སྐབས་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོ་ཚོའི་སྲིག་ཉེས་བསལ་ནས་
 ཁོང་དང་འབྲེལ་བ་གསར་པ་གནང་དེས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ལ་ད་དུང་དང་པ་མ་བྱས་པའི་ཡུ་ཏུ་དུ་པའི་
 རྐོར་བྲིས་ནས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ལུགས་མཉེས་པའི་རྒྱུད་ལམ་གྱི་སྐོར་
 ཡང་བྲིས། འཕྲིན་ཡིག་གཞན་ལ་སྐྱེ་ཚབ་པུ་ལུ་ཡིས་སྲིན་པ་
 དང་། དགོན་མཚོག་ལ་བསྟེན་བཀའ་ལྷན་སྐྱེད་སྤྱོད་ཚོས་ཚོགས་
 གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་དོན་མང་པའི་སྐོར་ལ་བྲིས་
 གནང་། སྐྱེ་ཚབ་ཡོ་ཉ་ནའ་གྱིས་ཞལ་ཚད་གསར་པའི་མཐའ་མའི་
 མདོ་ཚུད་པའི་ཚོས་ཚོགས་རྣམས་ལ་འཕྲིན་ཡིག་བཏང་གནང་།
 མཐའ་མའི་མདོ་དེ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་འཛམ་གླིང་འདིར་ཚུར་
 སེབས་ཏེ་ཁོང་གིས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཚར་གཙོད་མཛད་པའི་རྗེས་
 སུ་མི་རིགས་སྐྱད་རིགས་ཀུན་ནས་ཁོང་ལ་དད་མཁན་རྣམས་དུས་
 ཉལ་ཏུ་དགོན་མཚོག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་གནས་སོ།

稣。这些新皈依的基
 督徒迫切要了解上帝
 的意旨，于是教会长
 老，如使徒保罗、彼
 得、雅各、约翰和其
 他一些人，向各地教
 会写信，告诉他们如
 何生活以保持信仰。
 例如，使徒保罗给居
 住在罗马城的基督徒
 所写的信，就是《新
 约》里这样二十一封
 书信之一。

33. 保罗告诉罗马人，
 有罪的人信靠耶稣
 后，上帝就会赦免他
 们的罪，同他们建立
 一种良好的新关系。
 他写信谈到那些还不
 信耶稣的犹太人，劝
 导基督徒如何生活以
 使主喜悦。保罗在其
 它一些信里还谈论了
 给予、敬拜、教会中
 的关系以及其它许
 多事项。使徒约翰也
 给地方教会写了不少
 信，其中一封，也就
 是《新约》的最后一
 卷，晓谕我们主耶稣
 终有一天会重临人
 间，摧毁一切邪恶，
 而那些万国万民中信
 他的人将和他一起在
 天国永生。

34. ཞལ་ཚད་གསར་པ་བྲིས་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ་ཡེ་སྤུའི་ཚོས་
 སྤེལ་མ་འབྲུག་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲིན་བཟང་བྲུབ་བསྐྱབས་མཛད་དེ་
 ཨེ་ཤེ་ཡ་རུ་བ་ཕྱོགས་བརྒྱད་ནས་ཕེབས། དུས་རབས་གཉིས་པར་
 དེ་ཚོས་ཉ་ཟླ་དང་རྒྱ་གར་ལ་ཡེ་སྤུའི་ཚོས་ཚོགས་བཅུ་གས།
 དུས་རབས་བདུན་པར་ཡེ་སྤུ་བ་རྣམས་ཀྱང་གོར་སྤེལ་བ་དང་།
 དེའི་རྗེས་སུ་སོག་ཡུལ་ལ་ཕེབས། དེར་སྐབས་སོག་ཡུལ་ལ་
 ཡེ་སྤུ་བ་ཁྲི་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཀྱང་གོ་དང་རྒྱ་གར་ལ་
 ཡང་ས་ཡ་མང་པོ་ཡོད་དོ།།

34. 《新约》完成之后，基督徒从中东出发传布福音，到公元2世纪时已在伊朗和印度一带建立了教会。公元7世纪，基督教传到中国，不久又传到蒙古。今天，蒙古国大约有20,000基督徒，而中国和印度的基督徒则数以千万计。

ལེའུ་གསུམ་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་གྱི་སྐོར།

མདོར་བསྟུན།

ས་བཅད་དང་པོ།

ཞལ་ཆད་རྒྱུང་པའི་སྐོར།

35. ཞལ་ཆད་རྒྱུང་པའི་དུས་སྐབས་སུ་ཨེ་ཤེ་ཡ་ལུ་བ་ཚུ་གས་སུ་མི་རིགས་མི་འབྲེལ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན། མི་ལི་མི་ཐི་རི་རིགས་དང་། ལྷོ་རིགས་རིགས། ཨེ་རེ་བ་རིགས་སོགས་ས་དབུས་ཀྱི་མཚོའི་མཚོ་འགམ་གྱི་སྐོར་ལ་བསྟན་དེ། གཞན་རྣམས་བུ་བོ་ལོན་པ་དང་ཨེ་མི་རི་ཡུ་རིགས་སོགས་མེ་སྲེལ་བུ་ཉ་མེ་ཡ་ཡུལ་ལ་བསྟན། མི་རིགས་རེ་རེས་ལྷ་འོ་འབྲས་སྐྱ་བཟོས་པ་དང་། འབྲས་སྐྱ་དེ་ཚོར་ཉི་ཟླ་ཡང་ན་བསྟེན། སྐུལ་ལམ་སེམས་ཅན་གཞན་འབྲས་མིན་གྱི་གཟུགས་དབྱིབས་ཡོད། མི་རིགས་དེ་ཚོས་ལྷ་རྣམས་གཞན་པའི་ཆེད་དུ་ལྷ་ཁང་བཟོས་ནས་ལྷ་ཡི་འབྲས་སྐྱ་ལ་བཟང་བཏུང་སྟེ། ལྷ་རྣམས་ནི་འདོད་རམས་ཅན་དང་། བློ་གྲོག་ཅན། རན་སུལ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཚོར་ཕྱག་འཚལ་ནས་བདེ་སྦྱིད་དང་རྒྱུང་ཉ་ཡོང་རེ་བྱས། དེ་མིན་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོར་སྐྱག་པོ་མི་གཏོང་བའི་རེ་

第三章：

《圣经》的时代
背景

第一节：

《旧约》的时代
背景

35. 在《旧约》时代，许多民族生活在中东一带。一些民族如非利士人、希腊人和埃及人生活在地中海沿岸地区，而其他民族如巴比伦人和亚述人则生活在美索不达米亚一带。这些民族都崇拜自造的偶像，有些偶像模仿太阳和月亮，有些模仿牛、蛇或者其它一些动物。人们为偶像修建庙宇，给它们供奉食物饮料。尽管这些神祇贪婪、刻薄、腐化，人们还是相信祭拜它们会给自己带来福运或是减免灾祸。但这些偶像既不能动，也

འདུན་བྱས། འོན་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱེད་མི་སྲུབ་པ་
 དང་བརྗོད་མི་སྲུབ་པ། གནས་ཚུལ་ལ་དབང་འཛིན་མ་སྲུབ་པས།
 དོན་དམ་དུ་དེ་ཚོ་དབང་མེད་ཚེ་མེད་རང་ཡིན།

不会讲话，更没有权柄支配事物，事实上一无用处。

36. དཀོན་མཚོག་གི་ཡུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེ་དང་། ཞེ་ལི་ཡུ།
 ཡེ་ཤ་ཡུ་སོགས་ཀྱིས་བདེན་པའི་དཀོན་མཚོག་གཅིག་རང་ཡིན་པ་
 ཉོགས། དབང་ཀུན་ལྡན་པའི་ཡུ་སྟེ་དཀོན་མཚོག་ལ་བཟུང་
 བཏུང་ངམ། བ་བཟུང་འམ། ལྷ་བང་ངམ། དདུལ་ལམ།
 ཚོས་ཀྱི་ཚོ་ག་སོགས་ཏུ་བ་ནས་མི་དགོས། ཡུ་སྟེ་དཀོན་མཚོག་ནི་
 ཡོངས་སུ་དམ་པ་ཡིན་པས་ཁོང་གི་མཛད་པ་ཉལ་པར་དྲང་བ་ཉིད་
 དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་དུས་སྐབས་དང་། འོ་རྒྱས།
 འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་ཀུན་ལ་དབང་འཛིན་གནང་བ་དང་།
 མི་རེ་རེའི་བསམ་པ་མཁྱེན་ནས་ཁོང་ལ་གཡོ་སྐྱེ་བྱེད་མཁན་ནམ་
 རྟོག་ངན་སྐྱོད་མཁན་སུ་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད། ཁོང་གིས་མི་རིགས་
 ཀུན་ལ་བཟུང་པོ་བྱེད་རྒྱ་དང་། སྲིད་གཞུང་ལ་དྲང་སེམས་ཀྱི་ངང་
 བས་དབང་རྒྱུར་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། རྒྱལ་པོ་དང་། སྲིད་
 གཞུང་གི་དཔོན་རིགས། མི་དམངས་ཀྱིས་དཀོན་མཚོག་གི་
 བཀའ་མི་བརྗོད་པའི་སྲིད་ཡུང་སྟོན་པས་དེ་ལྟར་སུ་མཐུད་ནས་
 ཚོས་གསུངས་པ་དང་འདྲ་སྒྲི་དང་ལྷ་རྣམས་ལ་དད་ཀུན་བྱེད་མི་
 དགོས་ཞེས་བསྐྱེལ།

36. 上帝差派的先知，如摩西、以利亚和以赛亚等，知道真神只有唯一，而全能的上帝既不需要食物饮料或者衣物，也不需要金钱、固定的敬拜仪式或者庙宇来居住。上帝全然公义，全然圣洁，所行的也都称义。他支配时间、历史和万事万物，明晰每个人内心的思虑，明察秋毫，秉公无私。他要求万国万民只行义事，公正无欺，而先知们也时时劝诫君王、官吏和犹太民众切记上帝的诫命，不要祭拜邪神邪灵。

37. ཡི་སི་ར་ཨེལ་དང་ཁྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ནི་གར་ཚྭོགས་
 དང་རྒྱབ་ཚྭོགས་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་ཚོང་ལམ་ལ་གནས་
 ཡོད་པ་དང་། མཐའ་བསྐོར་གྱི་མི་རིགས་ཀྱིས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་
 ལ་བཅའ་འཇུག་ཡང་ཡང་བྱས། མི་རིགས་གཞན་གྱིས་བཅའ་
 དབང་གི་སློབ་ནས་ཡུ་རུ་དུ་བས་ལྷ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཐབས་བྱས།
 འོན་ཀྱང་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ནི་མི་རིགས་གཞན་ལ་མིག་དཔེ་བྱེད་པའི་
 སྤྱིར་དཀོན་མཚོག་གིས་དམིགས་ཀྱིས་བདམས་པའི་མི་རིགས་
 ཡིན་པས། ཡི་སི་ར་ཨེལ་གྱིས་བདེན་པའི་དཀོན་མཚོག་ཁོ་ནར་
 བསྐྱེན་བཀུར་ཞུ་བ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཚེན་པོ་ཡིན། གང་ལགས་
 ཟེར་ན། དཀོན་མཚོག་གིས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ལ་ལྷ་སྲོང་དགོས་པའི་
 བཀའ་བྲིམས་གནང་ངོ་།

37. 以色列和邻近国家位于东西方贸易要道，其他民族经常入侵以色列，强迫犹太人敬拜他们的偶像。然而，以色列人是上帝的选民，所作所为要成为万民的模范，上帝不允许以色列人崇拜偶像，而只能敬拜唯一的真神——上帝。

38. ཡུ་རུ་དུ་པའི་མི་རིགས་ཀྱིས་དཀོན་མཚོག་དོར་ནས་
 མཐའ་བསྐོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཡང་དཀོན་
 མཚོག་གིས་ཡུ་རུ་དུ་པའི་མི་རིགས་དོར་མེད། ཁོང་གིས་སྤྱི་རྒྱལ་
 བཅའ་འཇུག་བྱེད་མཁན་གྱིས་འཕྲོག་མི་སྲིད་པའི་སེམས་ནང་དུ་
 དཀོན་མཚོག་གི་དབང་སྐུར་འཇུགས་པའི་སྐྱབས་མགོན་ཅིག་
 གནང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཞལ་ཆད་མཛད། བུ་བེ་ལོན་གོང་མའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱིས་ཡུ་རུ་དུ་མི་རིགས་མེ་སུའོ་བེ་ཉ་མེ་ཡུལ་ལ་རྒྱང་འབྲུད་
 བཏང་བའི་རྗེས་སུ་དཀོན་མཚོག་གིས་ཡུ་རུ་དུ་བ་རྣམས་རང་ཡུལ་
 ཡི་སི་ར་ཨེལ་ལ་སྐྱར་བྲིད་གནང། དེ་ནས་བཟུང་དེ་ཚོས་ལྷ་
 རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་སྲུངས་ནས་བདེན་པའི་དཀོན་མཚོག་ཁོ་ནར་

38. 虽然犹太人不断违逆上帝，上帝并没有弃绝他们。他应许给他们派一位救世主，使他们在心中服从上帝的命令，这样外族的侵略者就无计可施了。在巴比伦人将犹太人放逐到美索不达米亚以后，上帝拯救了他们，把他们带回故土以色列（见第2章）。他们重建了神殿，按照上帝的律令

བསྐྱེན་བཀུར་ལྷན། དཀོན་མཆོག་གི་མཚོན་ཁང་ཆེན་མོ་སྐྱར་
 བཟོ་བྱས་ནས་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་བྲིམས་ལྟར་བྱེད་ཐབས་
 བྱས། ཡུ་ཏུ་དུ་བ་མང་པོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཞལ་ཆད་གནང་
 བའི་སྐབས་མགོན་པ་སྐྱེས་པའི་བྱས།

ས་བཅད་གཉིས་པ།
 ཞལ་ཆད་གསར་བའི་སྐོར།

39. གྲུང་གོ་ཉན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་རོ་མ་གོང་མའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱིས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ལ་དབང་སྐྱོད། རོ་མ་པའི་དམག་
 དབུང་གིས་ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་རྩེ་རི་ཀ་ ཨེ་ཤེ་ཡ་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་
 མི་རིགས་མང་པོ་དབང་དུ་སྐྱོད། རོ་མ་པས་དར་གོས་འགྲུལ་
 ལམ་ཟེར་བའི་གནང་བོའི་ཚོང་ལམ་བརྒྱད་ནས་ཐ་ན་གྲུང་གོ་ལ་ཉོ་
 ཚོང་བྱས། དེ་ཚོས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་63 ལ་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ལ་བཅའ་
 འཇུག་བྱས་ནས་ཉེ་རོབ་ཟེར་བའི་རྒྱལ་རབས་བཀོད། ཉེ་རོབ་
 རྒྱལ་རབས་ནི་རན་སུལ་དང་གཤུག་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་རོ་མ་
 སྲིད་གཞུང་གིས་རྗེས་མ་དེ་ཚོའི་ཚབ་ཏུ་སྤྱི་ཁབ་པི་ལ་ཏུ་བསྐོ་
 གཞག་བྱས། ཞོས་སྤྱི་ལོ་26 ནས་36 བར་ཡི་སི་ར་ཨེལ་
 དབང་དུ་སྐྱོད། མི་དམངས་ཀྱིས་རོ་མ་པའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ཁྲལ་
 རྒྱ་པོ་འཇལ་དགོས་པས་དེ་ཚོས་རོ་མ་པའི་སྲིད་གཞུང་དང་དེ་ཚོའི་
 ཁྲལ་ལེན་མཁན་སྣང་བར་བྱེད།

生活，许多犹太人期
 盼着上帝应许他们的
 救世主降临。

第二节：
 《新约》的时代
 背景

39. 中国两汉年间，
 罗马帝国统治了以色列。
 罗马帝国的军队
 征服了欧洲、北非和
 中东的许多民族，通
 过丝绸之路还和中国
 有贸易往来。公元前
 63年，罗马军队侵入
 以色列，委派希律家
 族统治巴勒斯坦。但
 希律诸王腐化残暴，
 罗马人不久就另外指
 定了一位名叫本丢彼
 拉多的总督管理犹太
 人，他任职的期限是
 公元26-36年。由于老
 百姓得向罗马政府缴
 纳沉重的赋税，人们
 痛恨罗马人和助纣为
 虐的税吏。

40. རྫོ་མ་སྲིད་གཞུང་གི་དབང་འོག་ཏུ་ཡུ་ཏུ་དུ་པ་རྣམས་ལ་
 སྐྱེ་ཉིན་ཟེར་བའི་རྒྱལ་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། དེར་སྐྱེ་བུ་
 སྤི་བ་དང་། སྐྱེ་བུ་སྤི་བ། རྫོ་མ་པའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་མོག་བྱེད་
 འདོད་པ་རྒྱུད་པའི་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁག་ཁ་ཤས་ཡོད། ལ་
 ལས་རྫོ་མ་པའི་སྲིད་གཞུང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་དང་། ལ་ལས་
 སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་མོག་བྱས། ལ་ལས་མི་དམངས་ལ་རྫོ་མ་པའི་སྲིད་
 གཞུང་ལ་ངོ་མོག་བྱེད་པར་བསྐྱུལ། གཙོ་བོ་ཡི་ཕྱུ་འཆི་བ་ལས་
 བཞེངས་པའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་ཁག་ཤིང་འོ་ཁོངས་མི་འགའ་ཞིག་
 ཁོང་ལ་དད་མཁའ་དུ་གྱུར།

40. 罗马政府下设犹太
 议事会，由犹太人管
 理自己的事物。这时
 已经出现了不同政治
 派别，包括法利赛、
 撒都该和奋锐党。一
 些党派支持罗马政
 府，一些党派反对，
 还有一些党派煽动人
 们起义造反。主耶稣
 复活后，各个派别都
 有人成为他的信徒。

41. ཡུ་ཏུ་དུ་པའི་དཔོན་རིགས་ལྷན་པོ་རྣམས་གྲོང་ཁྱེར་
 ཚེན་བོ་ཡི་རུ་ཤ་ལེ་མ་སོགས་སུ་བསྐྱེད། དེ་ཚོ་མང་ཚེ་བས་རྟུ་
 རིག་སྐྱེད་བཤད་དེ་རྟུ་རིག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་བྱས།
 གྲོང་གསེབ་དང་ལུང་ལུག་ལ་བསྐྱེད་པའི་མི་མང་ཤོས་ནི་ཞིང་པ་
 དབུལ་བོ་ཡང་ན་ལུག་རྗེ་ཡིན། ཁ་ཤས་བྲན་གཡོག་ཡིན་ཏེ་
 དཀའ་ངལ་མང་བོ་སྐྱེད། འོན་ཀྱང་དུས་ཚེན་དང་གཟའ་ལའོང་
 རེའི་ངལ་གསོ་བའི་ཉིན་མོར་དེ་ཚོས་ལས་ཀ་བྱེད་མ་དགོས།
 དུས་ཚེན་གལ་ཚེ་ཤོས་ནི་ཤེ་སག་ཟེར་བའི་དུས་ཚེན་ཡིན།
 དེའི་སྐབས་སུ་ཡུ་ཏུ་དུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཚང་རེའི་ནང་ལ་སྐྱུར་ཅི་
 མེད་པའི་བག་ལེབ་དང་། ལུག་གི་སྲོ་ཚོད་ཁ་ཉིག་གི་རྩོ་ཆས་
 མཉམ་དུ་བཟས་ནས་དེ་ཚོས་ལུང་སྟོན་པ་མོ་གིའི་འོག་གི་ཡུ་ཏུ་དུ་
 རིགས་ཨེ་ཇེ་བ་ཡུལ་ནས་ཐོན་པར་དྲན་གསོ་བྱེད།

41. 犹太人中富有的
 官吏阶层居住在耶路
 撒冷等大城市里，许
 多人说希腊语，接受
 了希腊的文化，而大
 多数住在乡间的农民
 和牧民生活则非常贫
 苦，还有一些人沦为
 奴隶，境遇十分悲
 惨。犹太人最重要的
 节日是逾越节，期间
 人们在家中吃无酵
 饼、羔羊肉和苦草，
 纪念先知摩西率领犹
 太人逃离埃及。

42. གནའ་རབས་སུ་ཡི་མི་ར་ཨེལ་གྱི་དྲུའི་ལ་ལ་ས་མ་མི་ཡཱ་ས་ཁུལ་ཡོད་དེ། དུས་རབས་ཁ་བཞམ་སྔོན་དུ་ས་མ་མི་ཡཱ་ས་ཁུལ་ཡི་མི་ར་ཨེལ་རྒྱལ་ཁམས་ལ་གཉོགས་ཡོད། དེ་ནས་ཡི་མི་ར་ཨེལ་རྒྱལ་ཁམས་ལས་ཁ་བྲལ་ཉེ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡཱ་མེ་དགོན་མཚོག་དོར་ནས་རང་གི་ཡུལ་ལྷ་རྣམས་ལ་བྱལ་འཚལ་བས་ཡཱ་ཉུ་དུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ས་མ་མི་ཡཱ་ཡི་མི་རྣམས་ལ་སྐྱང་བར་བྱེད། ཡཱ་ཉུ་དུ་བ་མང་ཆེ་བས་ས་མ་མི་ཡཱ་ཡུལ་བརྒྱད་ནས་འགོ་འོངས་མ་བྱས། གཙོ་བོ་ཡི་ཡུ་དེ་བརྒྱད་ནས་ཐེབས་པ་དང་། ཐབ་ས་མ་མི་ཡཱ་མ་དང་བཀའ་མོལ་གནང་བར་ཉེ་གནས་རྣམས་ཉལ་ས་སོ།¹¹

42. 撒玛利亚位于古代以色列中部，早先归属以色列王国。撒玛利亚分离出去以后，它的君王和百姓不再敬拜上帝，而是崇拜偶像，因此犹太人对他们恨之入骨，许多犹太人甚至不愿旅行经过撒玛利亚。所以，当主耶稣不仅穿过撒玛利亚，还同一位撒玛利亚妇人谈话时，许多犹太人深为震惊¹⁰。

43. དུས་རབས་དང་པོར་ཡཱ་ཉུ་དུ་བ་ཉ་ཅང་མང་པོ་དུ་ལེ་སི་ཐབ་མྱི་ལོགས་སུ་བསྐྱེད་བས་རང་དེའི་སྐད་ཡིག་མ་ཤེས། དེའི་སྤྱིར་དེ་ཚོས་ཞལ་ཚད་རྣེད་པ་དེ་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་གོ་བདེ་བའི་རྟེན་རིག་སྐད་ཡིག་དུ་བསྐྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཞལ་ཚད་གསར་བ་ཡང་རྟེན་རིག་ཡིག་ལ་བྲིས་པ་དང་། རྟེན་རིག་ཡིག་ནས་རྒྱ་ཡིག་དང་བོད་ཡིག་ཉུ་བསྐྱེད་རོ།

43. 公元1世纪，大部分犹太人居住在巴勒斯坦以外，不再通晓自己的语言，因此他们将《旧约》译成当时通行的国际语言希腊语。此后《新约》以希腊语写成，并从希腊语译为汉语和藏语。

11 ཡི་ཉུ་གན་ལེའུ་4 ལ་གཟིགས།

10 参约翰福音4

ལེའུ་བཞི་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་དང་

ཡི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་ལམ།

第四章： 《圣经》与基督 徒的生活

ས་བཅད་དང་པོ།
གཙོ་བོ་ཡི་བྱའི་རྗེས་འབྲངས་མཁན་དུ་
འགྱུར་བའི་སློབ།

第一节：
成为耶稣的信徒

44. ལྷ་ན་མེད་པའི་ཡ་མེད་ཀོན་མཚོག་གིས་བོད་རིགས་ཚུད་
པའི་མི་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡི་བྱའི་རྗེས་འབྲངས་མཁན་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་མི་རྣམས་འབོད་པ་གནང་བས། གཙོ་བོ་ཡི་བྱ་བུ་ཁྱི་རིའི་
སི་ཐོ་ལ་དང་བཟོད་པས་ཡང་ཡོད།¹² གཙོ་བོ་ཡི་བྱ་བུ་ལ་དང་པའི་
བོད་རིགས་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་དང་པོ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པར་
བོད་རྒྱ་བསྐྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར་གྱི་གོ་ ་དེར་དུས་མངའ་རིས་
ལ་བཅུ་གསུམ་ ཚོས་ཚོགས་གཉིས་པའི་དུས་རབས་བཅུ་བརྒྱད་ལ་
ལྷ་སར་བཅུ་གསུམ་པ་དང་ལྷ་ས་གསོ་ལ་ལེན་པའི་དང་བ་བྱེད་མཁན་
མི་ཉི་ལྔ་ཅུ་བདུན་ཡོད་པ་ཡིན། ཚོས་ཚོགས་དེ་རྗེས་མ་གཏོར་
བཞིག་བྱུང་ཡང་། དེའི་དྲིལ་ཆེན་དུང་རྫོ་ཁང་གི་མཚོད་ཁང་
ཞིག་ལ་མངའ་སྐྱོད་ཡོད། ལ་དུགས་དང་རྒྱ་གར་ལ་གཙོ་བོ་ཡི་བྱ་བུ་

44. 上帝从万民中召
唤主耶稣的信徒，因
此藏族也能成为基督
徒¹¹。西藏最早的基
督教会建于17世纪古
格王朝（位于今天西
藏西部的阿里地区）
期间，而第二所教会
位于拉萨，建于18世
纪，当时有27名受洗
的信众。尽管教堂后
来被毁，但残存的一
口钟如今依然保存在
大昭寺二楼的一间储
藏室里。拉达克和印
度的藏族基督徒对藏
族文化的发展做出了
很大贡献，他们印行
了第一份藏文报纸，

12 ལྷ་ཚོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་པ་ལེའུ་10 ཨང་34-35 དང་།
མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ལེའུ་5 ཨང་9 ལ་གཞིགས།

11 使徒行传10: 34-5, 启
示录5: 9

དད་པའི་བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཐད་ལེགས་སྐྱེས་གལ་ཆེན་པོ་སྲུལ་ཡོད། དེ་ཚོས་བོད་ཡིག་གི་ཚགས་པར་དང་དེང་སྐབས་ཀྱི་སློབ་དེབ་དང་པོ་པར་བསྐྱུན་གནང་། ཡོ་སེབ་དགེ་རྒན་དང་ཨེ་ལི་ཡུ་ཚོ་ལྟན་སྲུན་ཚོགས་ཟེར་བའི་ཡེ་ཤུ་བ་ཡིས་དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར། དེང་སྐབས་མཚོ་མངོན་དང་། སི་ཁྲོན་བོད་ལྗོངས་སུ་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ཚོགས་རྒྱུང་རྒྱུང་འགའ་ཞིག་ཡོད།

出版了第一批现代藏文教学课本，约瑟·格尔甘和埃利亚·次旦平措还将《圣经》译为藏语。目前，在青海、四川和西藏都生活着藏族基督徒。

45. གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་ནི་ར་ཚོ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཅན་གྱི་རང་གཤིས་ནས་ར་ཚོ་མི་རེ་རེས་སྦྱོད་པ་རན་པ་བྱེད་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། རང་གཤིས་དེ་ནས་ར་ཚོས་རྒྱུན་ཤོད་པ་དང་། མ་སྐྱེན་པ་ལེན་པ། བ་མ་ལ་མ་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཉེས་བྱེད། མུར་ཀུས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་བདུན་པ་ལས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་མིའི་ཡིད་ནང་ནས་བསམ་པ་རན་པ་དང་། འདོད་ལོག་སྦྱོད་པ། རྒྱ་བ། མི་སྒྲོག་གཙོད་པ། ལོག་གཡེམ། སེར་སྒྲ། གནོད་སེམས། མགོ་སྒོར། འདོད་ཆགས། ཕྱག་དོག དམའ་འབབས་གཏོང་བ། ང་རྒྱལ། ཚོས་ལ་མི་དགའ་བ་སོགས་པའི་རན་པ་དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་མིའི་ཡིད་ནང་ནས་ཕྱིར་འཕྲོན་ཏེ་མི་མི་གཙང་བར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཞེས་གསུངས།¹³ སྒྲིག་ཉེས་དེ་ཚོས་མི་དང་དམ་པའི་དགོན་མཚོག་བར་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་མེད་པ་བཟོ།

45. 跟随主耶稣的第一步是承认我们凭着与生俱来的罪性肆意妄为。因为本性有罪，我们不断撒谎偷盗，对父母不敬。《马可福音》第7章里主耶稣教导我们：从人心里发出的，有恶念、苟合、偷盗、凶杀、奸淫、贪婪、邪恶、诡诈、淫荡、嫉妒、谤渎、骄傲和狂妄，它们污秽了我们¹²。这些罪恶损坏了人与上帝的关系，而从亚当和夏娃起，所有人出生时就有了罪性。

13 མུར་ཀུས་ལེའུ་7ལང་21 ཉན་23 པར།

12 马可福音7:21-23

ཨུ་དམ་དང་རྟུ་མ་ཡི་དུས་ནས་བཟུང་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལ་རང་གཤིས་རབ་རུལ་དེ་ཡོད། དགོན་མཚོག་གིས་རེ་ཚོར་དེ་ལྟར་སྲོད་བ་རན་བ་སྤངས་ནས་སེམས་སྦྱར་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་།

上帝要我们弃绝这些罪恶，不受它们的挟制。

46. ལུ་ཀ་ཡིས་བྱིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལ་ཁྲལ་ལེན་མཁན་ཅིག་གི་སྐྱེད་ཞིག་ཡོད། མི་དེས་མི་དམངས་ནས་དུལ་མང་པོ་བརྒྱས་ཏེ་སྤྲུག་པོ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་མཇལ་སྐབས་ཤོས་སེམས་སྦྱར་ཏེ་སྤྲིག་སྤངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་ར་ལ་ཡོད་པའི་ནོར་ཐམས་ཅད་ལས་བྱེད་ཀ་དུལ་པོངས་སུ་སྟེར། དས་མི་སུ་ཞིག་ལ་མགོ་སྒོར་བཏང་སྟེ་ཅི་ཞིག་སྤངས་པ་ཡིན་ན། དེར་སྐབ་བཞི་འགྲུར་ཕྱིར་འཇལ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་མི་དེ་ལ་དེ་རིང་བྱིམ་ཚང་འདི་ཐར་བར་གྲུར་རོ་ཞེས་གསུངས།¹⁴ སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཟེར་བའི་མདོ་ལྟར་ཏུར་གེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་ཁྲེང་ཨེ་མེ་སུ་ལ་བསྟན་པའི་སྤྲུགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འཕྲིན་བཟང་ལ་དད་པ་བྱས་ནས་སེམས་སྦྱར་ཏེ་རིན་གོང་མཐོ་བའི་སྤྲུགས་དེབ་མེ་ལ་བསྟེན།¹⁵ མི་དེ་ཚོས་སེམས་གཏིང་ནས་སྲོད་པ་རན་བ་སྤངས་ནས་སེམས་སྦྱར་རོ།

46. 《路加福音》里记录了一个税吏的故事。这个税吏横征暴敛，搜刮了不少不义之财。当他遇到主耶稣时，他忏悔自己的罪恶，说：“我把所有的一半给穷人，我若讹诈了谁，就还他四倍。”主耶稣回答道：“今天救恩（就）到了这家。¹³”在土耳其的以弗所，一些法师信了主，他们从心底里真心忏悔，把自己昂贵的魔法书付之一炬¹⁴。

47. རིམ་པ་གཞིས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། རེ་ཚོ་མི་རེར་སྤྲིག་ཞེས་ཅན་གྱི་རང་གཤིས་ཡོད་པས་མི་སུ་ཞིག་གིས་རང་གི་སེམས་ནས་སྲོད་པ་རན་བ་སྤོང་མི་སྲིད། གཙོ་བོ་

47. 第二步是信主耶稣。我们有罪的本性，没有人能够凭自己的心意改恶行善。只有耶稣有能力帮助

14 ལུ་ཀ་ཡིའུ་19ལ་གཟིགས།

15 སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་19ལ་གཟིགས།

13 路加福音19
14 使徒行传19

ཡེ་ཤུ་གཅིག་ཤུ་ས་ང་ཚོར་སྤྲིག་ཉེས་འཛོམས་པའི་དབང་གནང་
 ཞིང་། དབང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་སྤྲིག་པའི་སྦྱོང་ལམ་
 རྒྱངས་ཏེ་ཚོ་གསར་པ་འཛོམས་པར་བྱེད། མི་ཡིས་དགོ་བ་གསོག་པ་
 ཡང་ན། ཚོས་ཀྱི་ཚོ་ག་འམ་ཡང་ན་འཕྲིན་ལས་ཚང་མ་དམ་པའི་
 དགོན་མཚོག་ལ་ཡོངས་སུ་བྱུགས་མཉེས་མི་སྲིད་པས་ང་ཚོས་ཁ་
 ཞེག་ཉེས་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁོང་གི་བྱུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་
 མཚོག་གི་མདུན་དུ་ཡོང་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁོང་གིས་ང་ཚོར་
 ཚོ་གསར་པ་གནང་ངེས་ཡིན།¹⁶ ཞེ་སྤང་གི་ཚབ་ལ་བྱམས་པ་དང་།
 སྦྱོང་བའི་ཚབ་ལ་དགའ་སྦྱོ། བསམ་པ་དང་བཞུགས་པ་ཞེ་བའི་
 དང་བརྟེན་དུ་ང་ཚོར་གནང་བ་མ་ཟད། ཁོང་གིས་ང་ཚོས་
 བསམགས་པའི་སྤྲིག་ཉེས་ཡོངས་སུ་བསལ་ནས་དབུགས་ཏུ་མེད་པའི་
 ཚོ་སྦྱོག་གནང་ངེས་ཡིན།

我们战胜罪性，借着
 他的大能，我们可以
 弃绝罪恶，获得新
 生。上帝全然圣洁，
 他并不看重人积累的
 善行、遵行的律法仪
 式甚或所作的义工。
 我们必须来到上帝面
 前，真心求他恩待，
 这样就有希望得着新
 生命¹⁵。上帝为我们
 驱走仇恨，给我们慈
 爱；驱走忧伤，给我
 们喜乐；驱走我们心
 中的邪念，给我们和
 平恩爱；不仅如此，
 他全然赦免了我们的
 罪，赐给我们丰盛
 的生命。

48. རྫོན་མ་ཉི་མ་ཟེར་བའི་གྲུ་པ་ཞེག་ཡོད། ཉེན་ཅིག་ཁོང་
 གྲུ་པ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ཨ་རག་བརྟུངས་ནས་ར་བཟི་བ་དང་།
 ལུད་མེད་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱས་ཏེ་གྲུ་པ་ལོག་པར་གྱུར། ཁོང་གིས་
 རྒྱ་གར་ལ་འབྱམས་ནས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་འཕྲིན་བཟང་མཇལ་ནས་
 རྫོན་པ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱས། ཉི་མ་ཡིས་“ང་ལ་སེམས་གསར་པ་
 ཐོབ་བྱུང་། ངས་ལོག་གཡེམ་དང་། ཚང་རག་འབྱུང་བ།
 སྤྲིག་ཉེས་གཞན་སོགས་ཁས་བླངས་ཏེ་སྤངས་ནས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་
 པའི་སྤྲིག་ཉེས་བསལ་གནང་བ་མེད་”ཞེས་གསུངས། ང་ཚོས་

48. 从前，有一个叫尼
 玛的和尚。一天，尼
 玛和其他一些和尚喝
 酒，酒后乱性，和一
 个女人发生了关系。
 因为破了出家人的戒
 规，他只好离开寺
 院，一路流浪到了印
 度。在印度尼玛听到
 了福音，信了耶稣。
 他说：“从此我有了
 新的生命。我真心忏
 悔自己以往的淫乱、
 酗酒和其它罪恶，我

16 ཡོ་ཏ་ནན་ལེའུ་6ཨང་37ལ་གཟིགས།

15 约翰福音6: 37

ཉེས་སྤྲིག་ཅི་བྱས་ན་ཡང་གཙོ་བོ་ཡི་ཡུལ་དེ་སེལ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་།
ཁོང་གིས་ང་ཚོ་དང་དགོན་མཚོག་ལ་འབྲེལ་བ་གསར་བ་གནང་རྒྱུ་
ཡིན།

49. དེམ་པ་གསུམ་པ་ནི་བྱུས་གསོལ་ལེན་པ་དེ་ཡིན།

ཡི་ཡུལ་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱུས་གསོལ་ནི་གྲིབ་སེལ་བའི་སྲིད་མ་ཡིན་
སྟེ་དགོན་མཚོག་གིས་ང་ཚོའི་སྤྲིག་པ་བསལ་ཟེན་པའི་རྟགས་ཡིན།
དེའི་ནང་དོན་ནི་དེད་རྣམས་ཀྱི་རང་གཤིས་རྙིང་པ་ཚར་གཙོད་བྱུང་
ནས་དེའི་ཚབ་ཏུ་གཙོ་བོ་ཡི་ཡུལ་ང་ཚོར་རང་གཤིས་གསར་བ་
གནང་བ་ཡིན། རང་གཤིས་གསར་བ་དེ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་
དགོན་མཚོག་གི་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་དང་། ལས་རྒྱ་
འབྲས་སམ། ཚེ་སྲི་མའི་སྐོར་ལ་སེམས་བྱལ་མི་བྱེད། གཙོ་བོ་
ཡི་ཡུལ་དགོན་མཚོག་གིས་གནང་བའི་ཚོ་གསར་འོ་མཚར་ཅན་
དེ་ནི་ང་ཚོ་ཡང་བསྐྱུར་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསུངས།¹⁷

50. ཡི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་གཞན་ལ་དགོན་མཚོག་གི་བྱུས་ས་
བ་གནང་ཞིང་། དེ་ཚོར་གཙོ་བོ་ཡི་ཡུལ་འཕྲིན་བཟང་གསུང་།
གཟལ་ལའོར་རེད་དགོན་མཚོག་ལ་བསྟེན་བཀུར་ལུ་བའི་
ཚེད་དུ་དང་། སློན་ལམ་འདེབས་པའི་སྲིད་ཡི་ཡུལ་བ་གཞན་
རྣམས་མཉམ་དུ་ཚོས་ཚོགས་སུ་མངལ།

要把它们抛在脑后，
再也不犯。主耶稣赦
免了我以往所有的罪
过。” 无论我们做了
何种错事，主耶稣都
会原谅，帮我们修复
同上帝的关系。

49. 信仰的第三步是接
受洗礼。基督徒接受
洗礼，不仅是为了清
除不洁和污秽，还是
上帝赦免我们罪性的
一个标志。洗礼意味
着我们先前邪恶的本
性已然死亡，而主耶
稣给我们注入新的生
命。有了新生命，人
们不再忧虑轮回或者
来生，可以完完全全
信靠上帝而生。主耶
稣说，上帝赐予的新
生命就如同重生¹⁶。

50. 信仰的第四步，基
督徒要向世人传递上
帝的爱，告诉他们主
耶稣的福音。每周基
督徒都要聚会，一起
做祷告，敬拜上帝。

17 ཡོ་ཏ་ནན་ལེའུ་3 ལ་གཟིགས།

16 约翰福音3

51. རེའུ་མིག་བཞི་པ།

གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་རྗེས་སུ་འབྲངས་རྒྱུ་ཡི་རིམ་པ་བཞི།

- 1) རྗེས་ཉེས་སྦྱོང་རྒྱ།
- 2) གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱེད་རྒྱ།
- 3) འཁྲུག་གསོལ་ལེན་རྒྱ།
- 4) ཡི་ཤུ་པ་གཞན་རྣམས་ཚོས་ཚོགས་སུ་མཇུག་རྒྱ།

51. 表四

跟随主耶稣的四个步骤

- 1. 忏悔原罪
- 2. 信主耶稣
- 3. 接受洗礼
- 4. 同其他基督徒在教会一起聚会

ས་བཅད་གཉིས་པ།

དམ་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ།

52. ང་ཚོས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་གནས་ཚུལ་འདིར་དགོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་དགོས། དགོན་མཚོག་གི་གསུང་རབ་སྒོ་གཤམ་པའི་སྐོར་ནས་ལན་དེ་ཐོབ་པར་བྱ། དཔེར་ན་བཀྲ་ཤིས་གཞིས་ཀ་ཕྱིར་པ་མ་མཇུག་ཏུ་འགྲོ་འདོད་ཡོད། གཞུང་ལམ་ལ་ཉེན་ཁ་ཉོག་ཅོམ་ཡོད། བཀྲ་ཤིས་ཡི་ཤུ་ལ་དད་པའི་སྦྱོར་དུ་ཁོང་གཟུང་ཚེས་ལེགས་པོ་ཡིན་མིན་ཤེས་པའི་ཚེད་དུ་མོ་རྒྱག་པར་དགོན་པ་ལ་སྦྱིན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོའི་མི་ཚོ་ལ་དབང་དུ་འཛོན་པ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད། དམ་པའི་གསུང་རབ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཁོང་གཞིས་ཀ་ཕྱིར་ལ་གསུང་སྦྱིན་ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོང་ལ་སྤྱད་སྦྱོབ་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་ནས་སེམས་འཁྲུང་མེད་པར་ཞི་བདེའི་ངང་ནས་འགྲོ་བུ་བ།

第二节：

《圣经》与上帝 的意志

52. 面临抉择时，我们应该问问自己：“这种情形下上帝希望我们怎么去做？” 阅读《圣经》可以使我们找到答案。举个例子，扎西想去日喀则看望父母，坐汽车去有一点危险。遇到这种情况，在信靠基督以前他会去寺庙请喇嘛测算哪天出门比较吉利，而现在扎西知道上帝看顾着他，就不会做那样的事情了。读了《圣经》后，扎西知道自己的一举一动都在上帝的看护下，再也不为类似的事情忧虑了。

53. ལྷག་པོ་ལྟེང་པ་གྲག་ཤིས་ལ་མི་ལམ་སྐྱུག་པོ་རྒྱུ། ཁོང་གིས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པའི་སྣོན་དུ་མི་ལམ་སྐྱུག་པོ་ནི་ངན་པའི་གནས་ཚུལ་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྐྱ་སྐྱས་ཡིན་པའི་སེམས་ཁྲུལ་བྱས། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ནང་མུད་ཐུ་ཡིས་བྲིས་པའི་མདོ་ལས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་སྐྱོན་ཤིག་དེ་དུས་རྒྱུ་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་མའི་བར་དུ་བྱེད་ནམས་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་ཅིས་གསུངས་པ་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཁྲུལ་མི་བྱེད།¹⁸ དཀོན་མཆོག་གིས་དྲག་པར་ཁོང་ལ་སྐྱུང་སྐྱོབ་གནང་བར་ཤེས་ནས་མི་ལམ་སྐྱུག་པོར་དོ་སྣང་མི་བྱེད།

54. བྲག་ཤིས་ཀྱི་སྐྱེན་མཆེད་ནང་གཏོན་འདྲེས་ཟེན་པའི་མི་ཞིག་ཡོད། བྲག་ཤིས་ཀྱིས་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པའི་སྣོན་ལ་གདོན་འདྲེ་དེ་འབྱུང་པའི་ཆེད་དུ་བླ་མ་གདན་འདྲེན་ཞུས། འོན་ཀྱང་དམ་པའི་གསུང་རབ་བསྐྱེད་ནས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་དབང་ཀྱུན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ་ཡེ་ཤུ་པ་གཞན་ནམས་དང་མཉམ་དུ་གདོན་འདྲེས་ཟེན་པའི་མིའི་རྩེ་རྒྱུན་ནས་ཁོང་ཚོས་ཡེ་ཤུའི་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་གསོལ་སྐྱོན་བཏབ་སྟེ་གདོན་འདྲེ་དེ་བསྐྱེད།

55. བྲག་ཤིས་ཀྱི་སྐྱེད་སྐྱོན་ལ་མ་ཟེར་ཞིང་ཟ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པའི་སྣོན་དུ་ག་རྟེན་གསུངས་ནས་ལེགས་པོ་ཡོད་མེད་ཤིས་འདོད་བྱས། འོན་ཀྱང་དམ་པའི་གསུང་རབ་བསྐྱེད་ནས་དཀོན་མཆོག་གིས་

53. 扎西有时会做恶梦，信主以前他常常担心恶梦预示着什么倒霉事要落到他的头上，但自从他在《马太福音》中读到主耶稣的话：“我总不撇下你，也不丢弃你。”¹⁷就再也不担忧了。从此他对恶梦很少关注，因为他知道上帝会护佑他的平安。

54. 扎西有一个亲戚被鬼缠身，信主以前他会请喇嘛来念经驱鬼，现在他明白主耶稣握有权柄，于是就同其他基督徒一起到亲戚家中合力祷告，邪灵就被赶走了。

55. 扎西的妻子卓玛在一家餐馆工作，在成为基督徒以前，她一直为吃肉的事情烦恼，后来她读到《圣经》，知道上帝创造

18 མདོ་སྐྱེད་ལེའུ་28 ཨང་20 ལ་ག་ཟེན་གསུངས།

17 马太福音28: 20

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཞོན་པ་གནང་ནས་མིའི་རིགས་ལ་ཟས་
 ལུ་གནང་བ་ཤེས། ཁོང་གིས་ག་རིགས་བཟམ་ཡོད་མེད་དང་
 ཡུ་ཟེ་དཀོན་མཆོག་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། མི་ཞིག་གིས་གཙོ་བོ་
 དཀོན་མཆོག་ལ་སློབ་གཅིག་སེམས་གཅིག་དང་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་
 བརྩེ་བར་འཛིན་པ་དང་མི་གཞན་རྣམས་ལ་རང་དང་འདྲ་བར་བརྩེ་
 བར་འཛིན་ཡོད་མེད་དེ་དཀོན་མཆོག་ལ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན།

生物并把它它们赐给人类为食，就不再为吃肉忧虑了。对上帝而言，吃什么并不重要，重要的是是否尽心、尽性、尽力爱上帝，是否爱人如己。

56. བཀྲ་ཤིས་དང་སྨོལ་མས་བོད་པའི་རིག་གནས་ལ་གྲུས་
 བཀྲར་བྱེད་ན་ཡང་ཁོ་ཚོས་ནང་པའི་ཚོས་ཀྱི་དུས་ཆེན་མཉམ་སྦྱོད་
 མི་བྱེད། གང་ལགས་ཟེར་ན། ཁོ་ཚོས་ཡུ་ཟེ་དཀོན་མཆོག་
 གཅིག་ལུ་གྲུས་ཞབས་བྱེད་འདོད་ཡོད། དེའི་སྤྱིར་ས་ག་ལྷ་པའི་
 དུས་ཆེན་ལ་སོགས་པ་གླིང་སྐོར་ལ་སྐོར་བ་རྒྱག་པའི་ཚབ་ལ་གཙོ་
 བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དང་པའི་བོད་མི་གཞན་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་འཛོམས་
 བས་གཙོ་བོ་དཀོན་མཆོག་ལ་བོད་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསོལ་
 རྒྱུན་འདེབས།

56. 扎西和卓玛依然热爱藏族文化，但他们不再去参加佛教仪式，因为他们爱上帝，只愿敬拜唯一的真神，不再祭拜其它神祇。因此，萨嘎达瓦期间，他们没有去转林廓，而是同其他藏族基督徒一起聚会，为所有藏族人向上帝祷告。

57. བཀྲ་ཤིས་དང་སྨོལ་མའི་བུ་མོར་ནད་དྲག་པོ་ཕོག་སྐབས་
 ལྷ་མའི་རྩར་མ་བྲིད་པར། ཚོས་ཚོགས་མཉམ་དུ་དཀོན་མཆོག་
 ལ་སྨོན་ལམ་བཏབ།

57. 扎西和卓玛的女儿生病时，他们不是急着带她去见喇嘛，而是向上帝祷告，求上帝看护和保佑她。

58. བཀྲ་ཤིས་དང་སྨོལ་མ་གཉིས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པ་
 བྱེད་མཁན་དུ་གྱུར་སྐབས་ཁོ་ཚོའི་པ་མ་ཐུགས་མ་མཉེས།
 འོན་ཀྱང་བཀྲ་ཤིས་དང་སྨོལ་མས་སྐྱུ་ཚབ་པའུ་ལུ་ཡིས་རོ་མ་པ་

58. 扎西和卓玛的父母对他们信主很不高兴。扎西和卓玛在使徒保罗写给罗马人的书信中读到：“若是

རྣམས་སུ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལས་གལ་ཏེ་སྲིད་ན་ཇི་ལྟར་གྱིས་
 མི་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པར་གནས་ཤིག་ཞེས་པའི་གསུང་
 བཟུགས་པ་དང་། ལྷ་བས་འགར་འགོག་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་།
 ཁོ་ཚོས་སེམས་བཟང་པོའི་སློབ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་
 བསལས་པ་དང་། དེང་སང་པ་མས་གཙོ་བོ་ཡི་བྱ་ལ་དད་པའི་
 སློབ་བཟུ་ཤིས་དང་སློབ་མ་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་།

能行，总要尽力与众人和睦。”此后尽管不那么容易，他们还是用心对父母好，渐渐地父母也开始询问耶稣和他们的信仰。

59. དགོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བཟུ་
 ཤིས་དང་སློབ་མས་གནས་རྒྱལ་གྱུ་དམ་པའི་གསུང་རབ་
 བཟུགས་ནས་སློབ་ལམ་བཏབ། གང་ལགས་ཟེར་ན། ཡུ་ཨྲེ་
 དགོན་མཚོག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ནི་མི་ཚང་མས་བཟུགས་ཏེ་
 ཉེ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་གནང་བ་ཡིན་ནོ།

59. 为了更好地理解上帝的意旨，扎西和卓玛一有疑问就查经祈祷，因为他们明白，《圣经》是耶和华上帝为每个人预备的食粮。

ས་བཅད་གསུམ་པ།

第三节： 如何研读圣经？

དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་སློབ་སློང་བྱེད་ཚུལ།

60. སློལ་མ་འཚར་ལོངས་བྱུང་དུ་ས་ཁོང་གི་པ་མས་ནང་པའི་
 ཚོས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་བང་ཁྱིལ་ཉར་བ་དང་། སྐབས་འགར་གྲུ་པ་
 ཞིག་ཐེབས་ནས་མདོ་ལས་ཚོས་འདོན་ཀྱང་སློལ་མ་ཡིས་ནང་པའི་
 མདོ་ཡི་ཚོས་སྐད་སློབ་སློང་མ་བྱས་པས་ཉ་མ་གོ་བྱ་གིས་དང་
 སློལ་མ་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་བ་བྱེད་མཁན་དུ་གྱུར་བའི་རྗེས་སུ་
 ཡེ་ཤུ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོ་ལ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་སློབ་
 སློང་བྱེད་ཚུལ་སློབ་འབྲིད་གནང་།

60. 卓玛小的时候，
 父母在家中的佛龕上
 总摆着佛经，有时候
 喇嘛会来家里念经，
 不过卓玛什么也听不
 懂。她自己也读不懂
 经文，因为里面有许
 多佛教术语。后来，
 扎西和卓玛成为基督
 徒，就有其他弟兄姐
 妹来教他们如何研读
 圣经。

61. ཉིན་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་དང་སློལ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམ་པའི་
 གསུང་རབ་སློབ་པའི་སྡོན་དུ་ཁོ་ཚོས་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོ་ཚོ་ལ་
 གསུང་བའི་གསོལ་སློབ་འདེབས་པར་བྱས་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆ་
 ཤེས་ཤིག་སློབ་ཀྱི། །དཔེར་ན་ལེའུ་གཅིག་གམ་ཨང་གི་ཁ་ཤས་༽
 དེ་ནས་གསུང་རབ་ལས་གང་བསྐྱབས་པའི་སློབ་ལ་བསམ་སློབ་
 ཞེབ་ལྟར་བཏང་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་། དགོན་མཚོག་གི་བཀའ་
 རིམ་ལྟར་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་སློབ་ལ་བསམ་སློབ་བཏང་རྗེས་
 བཀྲ་ཤིས་དང་སློལ་མས་དགོན་མཚོག་ལ་བུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུས་ཉེ་རང་
 གི་སྒྲིག་པ་ཁས་བླངས་ནས་རང་དང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 གསོལ་སློབ་ལྷུ།

61. 每天读经以前，扎
 西和卓玛先要向上帝
 祷告，求他对他们说
 话，之后一起读《圣
 经》中的一部分（一
 章或是几节）。读完
 以后，他们思索其中
 的意义，相互交流，
 然后讨论如何在实际
 生活中应用。扎西和
 卓玛感谢上帝，忏悔
 自己的罪过，为自己
 和其他人切切祷告。

62. བཀྲ་ཤིས་དང་སྒྲོལ་མ་ཡིས་དགོན་མཚོག་གི་བཀའ་རྟེན་
 ཏུ་སེམས་ལ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་བཀའ་དེ་སྒྲོ་འཛིན་བྱེད། གཟམ་
 ལམ་ལ་འཁོར་ལོ་ཆོ་ཡི་ལུ་བ་གཞན་རྣམས་དང་ཚོས་ཚོགས་སུ་མཇལ་
 བས་ཐུབ་མོང་ཐོག་གསུང་རབ་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་བྱེད་པར་མ་ཟད།
 རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་སྒྲོན་བྱ།
 དེ་ཡིས་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་དད་པ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་དགོན་མཚོག་ལ་
 ཐུགས་མཉེས་སོ།།

62. 扎西和卓玛记诵上帝的话，这样就能时时刻刻同上帝在一起。每周他们与其他信主的基督徒在教会见面，一起研读圣经，为彼此祈祷。上帝喜悦这样的行为，因为这使教会更加坚固，

63. རེའུ་མིག་ལྔ་པ།

63. 表五

དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱེད་པར་རིམ་བཤུ།
1) སྒྲོན་ལམ་འདེབས་རྒྱ།
2) གསུང་རབ་སྒྲོག་རྒྱ།
3) བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་སྒྲུ་གཏོང་རྒྱ།
4) ལག་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་རྒྱ་ཐག་གཅོད་བྱེད།
5) སྒྲོན་ལམ་འདེབས་རྒྱ།

研读《圣经》的五个步骤
1. 祷告，求上帝对你说话。
2. 细心阅读。
3. 认真思考上帝对你所说的话。
4. 知道上帝对你所行的要求。
5. 祷告。

ལེའུ་ལྷ་པ།

ཨི་ཤི་ཡ་རྒྱུ་ལྷོ་གསུམ་གྱི་གནས་བབ།

ས་བཅད་དང་པོ།

ས་བཟུ།

64. དམ་པའི་གསུང་རབ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཨི་ཤི་ཡ་རྒྱུ་ལྷོ་གསུམ་
དང་། ཨི་རྩོ་པ། ཨི་རྩོ་པའི་གསུང་གི་རྒྱུ་ལྷོ་གསུམ་ཨི་རྩོ་པ་སོགས་སུ་
བྱུང་། ཡུལ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་བོད་གྱི་རྒྱུ་ལྷོ་གསུམ་སུ་ཡོད།

第五章：

《圣经》地理背景

第一节：

地图

64. 《圣经》中记载的绝大多数故事发生在中东、欧洲或埃及等非洲国家。这些地方都在西藏的西面。

65. བོད་དང་ཡི་སི་ར་ཨེལ།

66. བར་འདི་ནི་བར་སྐང་ཁམས་ནས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ལ།
 གཡས་ཕྱོགས་སུ་བོད་ཡུལ་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་
 ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་དང་ས་དབུས་རྒྱ་མཚོ་འདུག གཤམ་དུ་རྒྱ་
 གར་དང་རྒྱ་གར་རྒྱ་མཚོ་༼རྟིན་དུ་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཟེར་༽འདུག
 བོད་ནས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་བར་རིང་ཚད་སྟི་ལེ་5,000 ཡིན།

65. 西藏与以色列

66. 这是一张从外太空拍摄的照片。西藏在地图的右面，以色列和地中海在图左，地图下方为印度和印度洋。西藏距以色列约5,000公里。

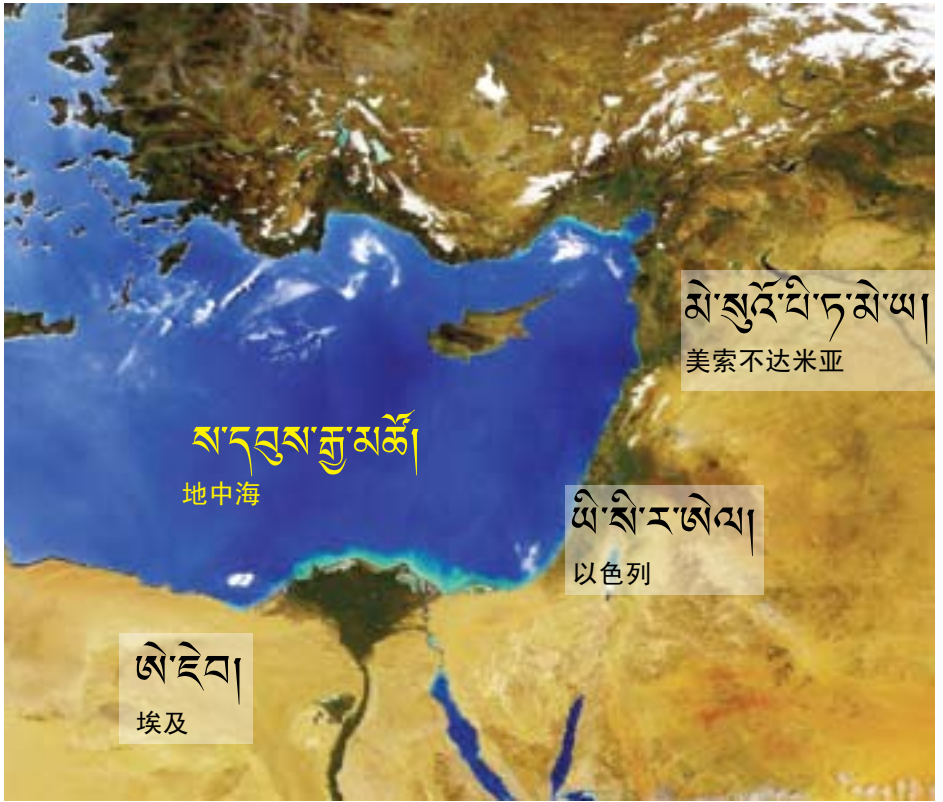

67. མེ་སུའོ་བི་ཉ་མེ་ཡ་ཡང་ན་རྒྱ་བོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡུལ།

68. བར་འདི་ཡང་བར་སྐང་ཁམས་ནས་བརྒྱབ་བ་ཡིན།
 གཡས་ཕྱོགས་སུ་དབྱི་རག་རྒྱལ་ཁབ་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཡི་
 སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་དང་ས་དབུས་རྒྱུ་མཚོ་འདུག མི་རྣམས་ཀྱིས་མེ་
 སུའོ་བི་ཉ་མེ་ཡ་ཡུལ་དུ་ལོ་ལྔ་སྟོང་ལས་མང་བ་བསྟན། དེར་ཡོད་
 བའི་མི་ནི་ཞིང་པ་དང་པོ་དང་། རྒྱང་ཁྱེད་ཚེན་པོར་བསྟན་
 མཁན་དང་པོ། དབྱངས་གསལ་ཡི་གེ་འབྲི་མཁན་དང་པོ་ཡིན།
 ཡུ་རུ་དུ་བའི་མེས་པོ་ཨུ་བ་ར་ཉ་མེ་ནི་མེ་སུའོ་བི་ཉ་མེ་ཡ་ནས་
 གླ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་དུས་རབས་བཞི་བརྒྱའི་སྐོན་ལ་ཕེབས། མེ་སུའོ་
 བི་ཉ་མེ་ཡ་ནས་གླ་རྒྱ་ཡུལ་བར་རིང་ཚད་སྟེ་ལེ་1,500 ཙམ་ཡོད།

67. 美索不达米亚

68. 这幅地图也是从外太空拍摄的，图右为今天的伊拉克，图左为以色列和地中海。人类在美索不达米亚一带生活已有5,000年以上的历史，在这儿人类第一次开展农业，创立了第一份字母表，修筑了第一座城市。四千年前，犹太人的先祖亚伯拉罕从美索不达米亚出发，最终到达迦南地，跋涉约1,500公里。

69. ས་དབུས་རྒྱ་མཚོའི་ཤར་ཕྱོགས།

69. 东地中海地区

70. དབུས་སུ་ཡི་སི་ར་ཨེ་ལ་དང་། གཡས་ཕྱོགས་སུ་མེ་སུའོ་བི་ཏ་མེ་ཡ། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཨེ་ཇིབ་ཡུལ་འདུག ལུང་བ་འདི་ཚོ་དང་ས་དབུས་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་རྫོང་གི་ས་གནས་སུ་གསུང་རབ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཙོ་བོ་རྣམས་བྱུང་།

70. 地图中部为以色列，左右分别为埃及和美索不达米亚。《圣经》中大部分事件发生在这些国家和环地中海地区。

71. ཨ་ཇིབ་དང་སི་རྒྱ་བྱེ་ཐང་།

71. 埃及和西奈沙漠

72. ལྷོན་མ་ཡུ་རུ་དུ་པ་ནམས་ཨ་ཇིབ་རྒྱལ་པོའི་བླན་གཡོག་
 ཡིན་པ་དང་། ཉི་ལེ་ཚུ་བོ་དང་ས་དབུས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་ལས་
 ཀ་བྱས། ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེ་ཡིས་ཨ་ཇིབ་ཡུལ་ནས་སི་རྒྱ་བྱེར་
 བའི་བྱེ་ཐང་བརྒྱད་ནས་དཀོན་མཚོག་གིས་མིས་པོ་ཨུའ་ར་ཏམ་ལ་
 ཞལ་ཆད་གནང་བའི་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་ལྷོ་ལེ་སི་ཐན་ཡང་ཟེར་༽
 རྩམས།

72. 犹太人曾经在埃及的尼罗河沿岸与地中海一带为奴，替埃及国王做苦工。后来先知摩西带领他们逃出埃及，经过西奈沙漠，来到上帝应许给犹太人先祖亚伯拉罕的迦南地。

73. ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ཨང་1

73. 以色列图 1

74. གཙོ་བོ་ཡོ་ཤུའི་ས་ཡུལ་ག་ལི་ལ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པ་
ཡིན། ག་ལི་ལ་མཚོའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་གནམ་མཚོའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཕྱེད་ཀ་
ཅས་ཡིན། ག་ལི་ལ་མཚོ་ནས་འཚི་མཚོ་བར་གཙོ་བོ་ཤུ་ས་ཤུ་ས་
གསོལ་བཞེས་ས་ཡོང་དན་གཙང་པོ་རྒྱགས། འཚི་མཚོ་ནི་
རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་400 དམའ་ཡིན་པས་འཛམ་གླིང་སྐྱམ་སའི་
ངོས་ཀྱི་ཚད་དམའ་ཤོས་ཀྱི་གནམ་ཡིན། རྟོ་ས་ལས་སྤྱི་4,050
དམའ་༽ དེ་ནི་རྩ་ལྷན་པའི་མཚའུ་ཡིན་པས་ཉ་རིགས་སོགས་དེར་
འཚོ་མི་སྲིད་ཅན་འཚི་མཚོ་ཟེར། འཚི་མཚོའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་ཡར་
འབྲོག་གཡུ་མཚོའི་རྒྱ་ཁྱོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན།

74. 主耶稣生活在加利利海沿岸一带，加利利海面积大约是纳木错的一半。主耶稣受洗的约旦河从北面的加利利海流出，到达南边的死海。死海的高度为海平面以下400米，是世界上海拔最低的地方，比拉萨低4,050米。由于海水盐分高，鱼类无法生存，故得名死海。它的面积同羊湖差不多。

75. ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ཨང་2

75. 以色列图2

76. ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་བོད་ལས་རྒྱུད་བཞི་དེ་གར་ཕྱོགས་
 གྱི་བྱེ་ཐང་ནས་རྒྱུ་ཕྱོགས་གྱི་ས་དབུས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་པར་རིང་
 ཚད་སྟེ་ཡི་125་ཡིན། ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ལ་ས་དབྱིབས་ལྟར་ས་
 ལུལ་གཙོ་བོ་བཞི་ཡོད།

- (1) ས་དབུས་རྒྱ་མཚོའི་མཚོ་འགྲམ་ལུལ་གྱི་བདེ་ཐང་ལ་ས་ཞིང་
 ཡེགས་པོ་ཡོད། རོ་མ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་སྐབས་དེར་ཨེ་རེ་བ་
 ཡུལ་ནས་སི་རི་ཡུ་ཡུལ་དང་། ཐབ་ཀྱང་གོའི་བར་གྱི་ཚོང་ལམ་
 ཚེན་པོའི་ཆ་གས་ཤིག་ཡིན།
- (2) རི་རྒྱུད་དབུས་མ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་རོ་ས་ལས་སྟེ་800་ཙམ་གྱི་མཐོ་
 བཞི་དང་བཅས་ས་མཐོ་དེར་ཡི་སི་ར་ཨེལ་གོང་ཁྱེར་ཚེན་པོ་ཡེ་
 རུ་ག་ལེམ་དང་། ཉེ་སྐོར་ལ། ཤེ་གེམ། ས་མ་རི་ཡུ་བཅས་ཡོད།
- (3) ཡོར་དན་གཙང་པོའི་རྒྱུད་གཤོང་ནི་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་གྲ་ལིལ་
 མཚོ་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་གྱི་འཆི་མཚོའི་འབྲེལ་བ་ཡིན། ཡོར་དན་
 གཙང་པོ་ནི་བོད་ཡུལ་གྱི་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལས་རྒྱུད་བཞི་ནི། ཞེང་ཚད་
 སྟེ་སུམ་ཅུ་དང་གཉིང་ཚད་སྟེ་གསུམ་ཙམ་ཡིན།
- (4) ཡོར་དན་གཙང་པོ་ལྷོ་ཕྱོགས་གྱི་ཡུལ་ནི་མང་ཆེ་བ་རི་རྒྱུད་
 དང་བྱེ་ཐང་ཡིན།

76. 以色列比西藏面积要小得多，从东面的沙漠到地中海只有125公里。以色列全境按地形可分四部分：

- 1) 海岸平原：这片地区有富饶的农田，在罗马帝国时代，它是埃及与叙利亚乃至中国贸易通道中的重要一环。
- 2) 中部山区：山脉海拔只有800米，其中建有许多重要城市，如耶路撒冷、希伯伦、示剑和撒玛利亚。
- 3) 约旦河谷：约旦河谷连接北部加利利海与死海。约旦河比拉萨河小得多，只有30米宽，2-3米深。
- 4) 约旦河沿岸地区：主要为山脉和沙漠。

ས་བཅད་གཉིས་པ།

གནམ་གཤིས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྐོར།

77. ཡི་སི་ར་ཨེལ་ནི་གནམ་གཤིས་ཚེལ་གྱེ་ཐང་མང་བའི་
ཡུལ་ཞིག་ཡིན། གྱེ་ཐང་ལ་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆ་སྟོམས་དྲོད་ཚད་
45°C ཅམ་ཡིན་སྲིད་ལ། ཆར་ཚུ་ཉ་ཅང་དགོན་པོ་ཡིན།
དགུན་དུས་གནམ་གཤིས་གང་མོ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་ས་ཡེ་རུ་ག་ལམ་དུ་
གངས་འབབ་སྲིད།

78. དམ་པའི་གསུང་རབ་བྱིས་སྐབས་སུ་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ལ་
བོད་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཅན་གཙོད་དང་། རྒྱུ་དྲོམ། ལ།
བོད་བྲུ། རྟ། དྲེལ། ར་ལུག་སྲུང་གི་སོགས་ཡོད།
བྱ་རིགས་རྣམས་ནི་འབྲུང་འབྲུང་། ལུག་རོན། བྱ་ཕུ་བྱུད། རོ་རོག་
སོགས་ཡིན། རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་བའི་སེང་གེ་དང་། གཟིག
ར་མོང་། རྒྱལ་སོགས་ཡོད་པ་ཡིན།

第二节：
以色列的气候与
动物。

77. 以色列境内有很多
沙漠，一般情况下气
候炎热。7月份沙漠地
区日均温可达45°C，
降水稀少。冬天寒
冷，首都耶路撒冷有
时也下雪。

78. 在《圣经》写成
期间，以色列境内的
动物种类同西藏差不
多，有羚羊、野驴、
狗熊、狐狸、驴、
马、骡、绵羊、山羊
和狼等，此外还有
鹤、鸽子、戴胜和渡
鸦等鸟类。和印度相
似，以色列境内还有
狮子、豹、骆驼和
蛇。

ས་བཅད་གསུམ་པ།

ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་གྱི་པར་རྒྱུ་མཐུན།

第三节：

以色列图片

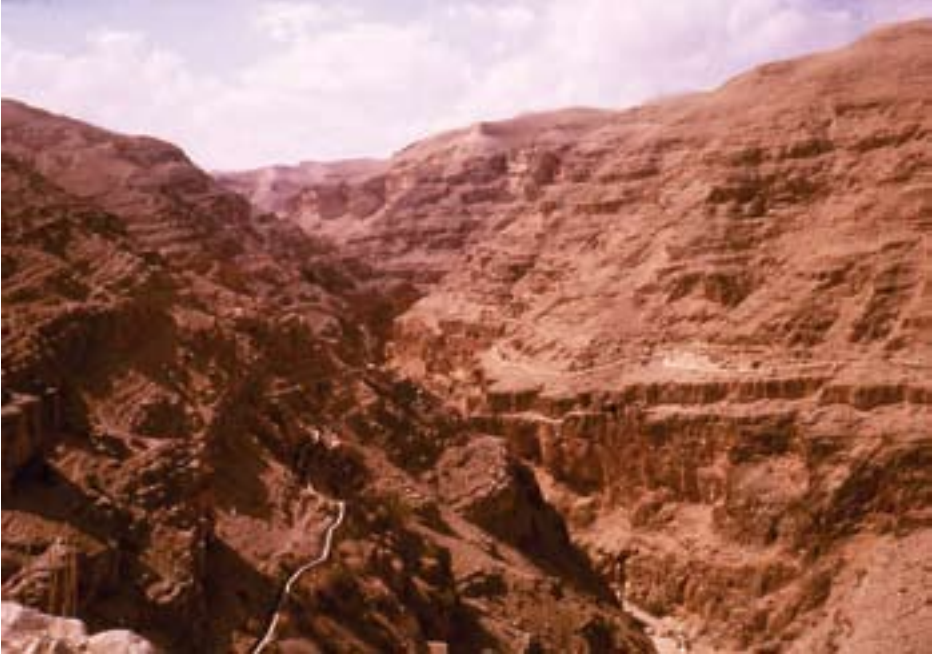

79. ཏི་བེར་ཡཱ།

80. ག་ལིལ་མཚོའི་མཚོ་འགམ་དུ་ཡོད་པའི་གོང་ཁྱེར་ཞིག་
ཡིན།

79. 提比哩亚

80. 提比哩亚
加利利海边的一座小
镇。

81. ཡེ་རུ་གོ་ལམ།

81. 耶利哥的道路

82. ཡོ་ར་དན་གཙང་ངོ།

82. 约旦河

83. ལྷུས་གསོལ་མཁན་ཡོ་ཉ་ནན་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡོ་ཤུ་ལ་
 ཡོ་ར་དན་གཙང་ངོ་ར་ལྷུས་གསོལ་གནང་ངོ།

83. 约旦河：在这里
 施洗约翰为主耶稣洗
 礼。

84. ཡེ་ལུ་ག་ལེམ།

84. 耶路撒冷

85. ཡོར་དན་གཙང་པོ་དང་ག་ལིལ་མཚོ།

85. 约旦河与加利利海

86. ཡི་སི་ར་ཨིལ་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས།

86. 以色列的荒漠地区

87. གླ་ལེའུ་ལྷ་པོ།

87. 加利利海

88. དུར་ཁུང་ཞིག

88. 一座墓穴

89. བྲག་ལ་བཞོས་པའི་དུར་ཁུང་ཞིག རོ་ཆེན་པོ་བསྐྱེལ་
 ཉེ་དུར་ཁུང་གི་ཁ་འགོག གཞོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་སྐུ་ཁུང་ནི་འདི་འདྲ་
 བའི་དུར་ཁུང་ལ་བཞག་ནས་ཉིན་གསུམ་པར་སྐུ་གསོན་པོར་
 བཞེངས་སུ་གྱུར། མུར་ཀུ་ལེའུ་15 ཡང་46 དང་།
 ལེའུ་16 ཡང་3 ལ་གཟིགས།

89. 这是一张从岩石中凿出的坟墓的照片，墓穴可用滚石将入口掩盖。主耶稣的身体就被放进这样的一座墓穴中，三天后他从死里复活（参见马可福音15：46，16：3）。

90. འཆི་མཚོ་སྐྱུ་རེངས།

90. 死海晨曦

91. གཞོ་བོ་ཡེ་ལུས་“ང་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འོད་ཡིན་”ཞེས་གསུངས་སོ།།

91. 耶稣说：“我是世界的光。”

